

KOSE TEATARI

KOSE VALLA AJALEHT

Suurimaks väljakutseks ongi olnud kahe omavalitsuse liitumisjärgne ühise meeskonna, ühise suure vallavalitsuse töölepanek. | Merle Pussak

SEPTEMBER 2015

www.kose.ee

TULEMAS

• **Esmaspäeviti ja neljapäeviti kell 18.00-19.30** Kose OTT taluturg Kose keskuse parklas. Esmaspäeviti on mitmeid külaliskauplejaid teistest valdadest

• **1. september-5. oktoober** aabitsa näitus "Kuldne kukk mind..." Kose raamatukogus. Näituse koostaja Anne Suitso

Kose päevakeskus

• **13. september kell 13.00** vanavanemate päev Rae kultuurikeskuses

• **15. september kell 13.30** inkotuba

• **25. september kell 14.00** klubiüritus – sünnipäevad. Osavõtust teata 20. septembrini

• **28. september kell 18.00** memmede tantsurühma "Madli" esimene kokkusaamine. Ootame ka uusi tantsijaid

• **30. september** eakate festival Salme kultuurikeskuses. Osavõtust teata 25. septembriks

• **7. oktoober kell 12.00** kohvik ja vererõhu mõõtmine

Kose kultuurikeskus

• **17. september kell 18.00** koguperefilm "Muumid Rivieral" (2014)

kell 19.30 film "Suur mäng" (action, seiklus, 2015). Piletid hinnaga 3/2 € müügil kohapeal

• **19. september kell 11.00** Harjumaa segakooride üldproov

• **26. september kell 10.00** perepäev

• **1. oktoober kell 19.00** rahvusvahelise muusikapäeva raames film "Arvo Pärt – isegi kui ma kõik kaotan" (2015). Piletid 3/2 € müügil kohapeal

• **Alates 07. oktoobri** kell 19.00 algab peotantsukursus. Info tel 5884 8863

• **23. oktoober kell 19.00** Rakvere teatri etendus "Armas tüdrukest" Osades Tiina Mälberg, Velvo Väli, Anneli Rahkema, Erni Kask, Saara Kadak, Marin Mägi-Efert. Piletid hinnaga 13/11 € müügil Piletimaailmas ja kohapeal

• **4. november kell 19.00** Koit Toome – Jaak Joala laulud. Piletid hinnaga 17/15 € müügil Piletimaailmas ja kohapeal

Ravila mõis

• **16. september kell 18.00** keraamika

• **26.-27. september** keraamikapäevad: rakukeraamika

• **27. september kell 11.00** lastehommik

Kell 18.00 kultuurikohvik

• **30. september kell 18.00** keraamika

• **01. oktoober kell 17.00** Kose muusikakooli avalik kontsert

Koolikell Kose vallas

Tulevikus kasvab Kose valla õpilaste arv üle 1000.

☉ Võrreldes eelmisega aastaga, on tänavu Kose valla koolides õpilaste arv kasvanud. Prognoosi kohaselt kestab kasv järgmised kolm aastat. Kui tänavu on vallas umbes 895 õpilast (täpsed arvud selguvad 10. septembriks), siis tulevikus on arv üle 960. "Kasvutrend on olemas ja võime arvata, et mõned koolid suurendavad õpilaste arvu," ütles Kose valla haridusnõunik Aleksandr Apolinsky. Kui praegu on Ardu põhikoolis 71 õpilast ja Oru põhikoolis 132, siis tulevikus võiksid numbrid olla Ardu 90 ja Orus üle 160?

Ardu põhikoolis kõlas tänavu 25. korda koolikell, kus esimesse klassi astus 13 õpilast, eelmisel aastal oli neid 10. Pidulikkude päeva ehtis ka Ülle Päsä, kes võttis 13 aastat direktori ametis olnud Tiiu Löökeselt ametipulga üle ja on Ardu põhikooli uus direktor. Kui küsida, mis tundega tõusis uus direktor hommikul, siis Päsä rõõmus pilk ütleb, et uut kooliaastat ootab ta väga, kuid ärevusega. "Natukene oli ärevust, natukene põnevust, aga ärkasin hea tundega," ütles Päsä, kes 1991. aastal pärast Tallinna pedagoogilise instituudi lõpetamist alustas matemaatika õpetajana just Ardu põhikoolis. Päsä on hiljem olnud pikalt Kose gümnaasiumis õpetaja ja tulnud ringiga tagasi Arduisse.

"Kooli mõte on see, et tekitada uudishimu, et laps tahaks kogu aeg targemaks ja targemaks saada. Ma ei oskaks ainealaselt midagi välja tuua, kas tähtsam on bioloogia, matemaatika või keeled – tähtis on see, et inimene tahab ennast arendada, tahab kuhugi elus jõuda, et tal on eesmärk. Tahan, et iga õpilase silm säraks, kui ta kooli tuleb ja et ta iga päev õpiks midagi uut," rääkis Päsä enda eesmärgist ja jäljest, mille ta tahab direktorina endast maha jätta.

Digi ja haridus

Aino Saava, kes on Oru põhikooli direktor olnud 4 aastat ja eelnevalt olnud samas koolis ametis õpetaja ja õppealajuhatajana, ütleb et väljakutseid uueks õppeaastaks on palju. "Seoses uuenuenud õppekava rakendamise ja käivitamisega

Astrites on pruunid sälgud, floks on ammu roostes. Ruuge ranits rõõmsalt valgub kooli poole joostes.

Fotod: Marvel Riik

Ardu põhikooli direktor Ülle Päsä õnnitles vanemaid laste kooli alguse puhul.

val õppeaastal õpilaste valikkursuste süsteemi põhikooli III kooliastmes ja piloteerime 8. klassis valikkursust "Teadusliku mõtlemise alused," sõnas Saava.

Haridus- ja teadusminister Jürgens Ligi rõhutas enda kooliaasta alguse pressikonverentsil, et digi-maailma tuleb hariduse kasuks tööle panna. Oru põhikooli selle aasta märksõnadeks ongi õppimist toetav hindamine ja infotehnoloogiliste vahendite/võimaluste kasutamine õppeprotsessis. Märksõna "digi" kehtib ka Ardu põhikoolile, kus õppetöös kasutatakse tahvelarvuteid, nutitelefone ja arvutiklassi.

Koolid valmis?

Direktor Saava sõnul on Oru põhikool õppeaastaks valmis, aga tulevikus ootavad koolihoonet erinevad projektid: "Tänavu sai pisiremonti tehtud osades klassiruumides, suuremad projektid on seotud tulevikuga – esmaajooned vajab renoveerimist kooli köögikompleksi ja söökla." Praeguses koolimajas õpitakse alates 1987. aastast, ent hariduse andmisega alustati Oru piirkonnas juba 1639. aastal.

Ardu põhikooli direktor Päsä ütles samuti, et kool on valmis, vaatamata sellele, et viimasel hetkel tuli otsida bioloogia-keemia õpetajat: "Viimasel hetkel, 21. augustil ütles bioloogia-keemia õpetaja kohast ära.

Pinal kolksub killa-kolla, asfalt paitab päkki. Küll on tähtis tunne olla õpilane äkki.

Ardu anti esimese klassi õpilastele Lotte-aabitsad, kus koeratüdruk illustreerib matemaatika, kirjatehnikat ja loodusõpetuse teemasid.

Panime töökuulutuse lehte ja nüüd oleme õnneks sealmaal, et saame oma ala professionaalidega kooli alustada," sõnas Päsä.

Mõlemad direktorid soovivad kõikidele koolilastele õpihimi ja sära silmadesse, et niisuguse tujuga nagu kool 1. septembril algas, ka 4. juunil lõppeks.

Väikekool või suurtükk

Kose vallas on vanematel erinevad suhtumised. On neid, kes tahavad, et laps käiks suuremas koolis ja neid, kes tahavad, et laps oleks väikekoolis. Väikekoolide puhul räägitakse nende keskkonnast, turvalisusest, väikekooli puhul jälle valikute rohkusest (nt huviringid, treeningud jne). Kose vallas ei toimu mingisuguse suurema keskuse eelistamist väikeste üle ja arendatakse kõiki kooli võrdsetel alustel. Oluline on kooli roll laste kodukohatunnetuse kujundamisel. Pärimuskultuur ja kodukohalugu peaksid enam kajastuma haridusasutuste õppekavades. Loodusharidus ja keskkond tuleks koolide õppekavades siduda kodukoha ja maa-

konna loodusega. "Üldhariduse osas ei ole piirkondi, mida me teistest piirkondadest rohkem soosiksime," ütles Kose valla haridusnõunik Aleksandr Apolinsky, kes lisas, et koolide käekäik sõltub kõikidest osapooltest. "Kooli jätkusuutlikkus sõltub kõikidest osapooltest, mitte ainult vallast, koolist, külaseltsist, kohalikest inimestest ja see peab olema kõigi ühine soov arendada kooli," sõnas Apolinsky.

Kose valla põhikoolide säilitamine ja arendamine ning gümnaasiumiosa on haridusnõunikele väga tähtis. Hetkel tegeletakse koolivõrgu arengukava koostamisega, õppekavade ühtlustamisega ja lasteaedade või koolieelsete lasteasutuste töö koordineerimisega. "Üheksa kuud oleme tegelema koolivõrgu arengukava koostamisega, kaasatud on kõik osapooled haridusasutused, hoolekogud, õpetajad, õpilased kui ka kõik teised teemast huvitatud isikud valla tasemel. Välja on töötatud põhimõtted ja eesmärgid, et kuidas haridusvaldkonda arendada," ütles Apolinsky. | Marvel Riik

Koolis tundma õpid tõe, tead, mis hea, mis paha. Hoovis õpilase öde nukralt vaatab maha... / Leelo Tungal/

Foto: Uno Taimla

Kuivajõe kooli kokkutulekust osavõtjad Kose gümnaasiumi trepil.

Kuivajõe kooli kokkutulek

☉ Kose kihelkonnapäevade raames toimus 21. augustil Kose gümnaasiumis Kuivajõe kooli endiste õpilaste ja õpetajate kokkutulek, kus osales üle 110 inimese.

Kui 1975. aastal koolitöö Kuivajõe lõppes, jätkasid paljud õpilased hariduse omandamist Kose keskkoolis, kus töötasid ka mitmed õpetajad. Suure lugupidamise pälvil õpetaja Helga Ajango, kes alustas koolitööd Kuivajõe juba 1945. aastal.

Üritused algasid mälestusküünalde süütamisega Kose kalmistul manalateele läinud õpilaste ja õpetajate kalmudel.

Peale osavõtjate registreerimist Kose gümnaasiumis, avati muuseumis näitus "Kose kihelkonna koolid", kus esinesid sõnavõtudega Irene Tsirel ja Marju Verk. Järgnes pidulik aktus gümnaasiumi saalis, kus Kuivajõe koolimajade ehitusloost esitas ettekande Ly Renter. Oma koolimälestusi jagasid mitme raamatu autor Aino Praakli, aiandusõpetaja Jaan Kivistik, Kose valla aukodanik Ülo Roosurm jt. Vanim vilistlane oli 1944. aastal Kuivajõe kooli lõpetanu Hans Nyman. Kose gümnaasiumi direktor Sirje Laansoo pidas oma sõnavõtu vajalikuks Kuivajõe kooli ajaloolise info säilitamist ja muuseumis talletamist. Päev lõppes küünalde süütamisega kirikunõlv ja õõpavusega Kose kirikus.

Koduloomuuseum tänab kõiki Kose valla koolide õpetajaid, direktoreid ja Kuivajõe kooli endisi õpilasi ja õpetajaid ning teisi abilisid, kes aitasid näitust "Kose kihelkonna koolid" välja panna ning läbi viia vilistlaste kokkutulekut. | Uno Taimla, kokkutuleku peakorraldaja, Marju Verk, Kose-Uuemõisa Koduloomuuseumi juhataja

TEAVE

MÄLESTUSED MUUSEUMI
Kuivajõe kooli ajaloo täiendamiseks ja säilitamiseks palub muuseum oma mälestused kirjutada ja saata selle õppeaasta jooksul aadressile marju.verk@gmail.com või aadressile: Kose-Uuemõisa Koduloomuuseum, Pikk tn.12, Kose, Harjumaa, 75101

Õnnitleme kooli alguse puhul! Kose vallavolikogu ja vallavalitsus

Kose vallavolikogu istung 27.08.2015

Istungist võtsid osa Sven Andresen, Tiit Jalg, Vello Jõgisoo, Alvar Kaser, Janno Jõffert, Eero Leedmaa, Lauri Ligi, Tiit Lõoke, Tiit Mae, Olja Markova, Astrid Ojasoon, Aivar Pohlak, Siim Pohlak, Ly Renter, Ruttar Roht, Ants Salura. Istungit juhatas volikogu esimees Uno Silberg.

Otsusega nr 196 "Vara tasuta kasutusse andmine" otsustati anda Risto Rütü'le tähtajaliselt tasuta kasutamiseks Kose alevikus Hariduse tn 2a asuvad ruumid.

Kose vallavalitsuse finantsjuht Ellen Pärn andis informatsiooni Kose valla 2015. aasta eelarve täitmise kohta seisuga 30.06.2015 ja sihtotstarbeliste laekumiste kandmise kohta Kose valla 2015. aasta eelarvesse.

Otsusega nr 197 lõpetati Kose valla 2015. aasta I lisaeeelarve eelnõu esimene lugemine ja suunati eelnõu teisele lugemisele 24.09.2015. Otsusega nr 198 lõpetati Kose vallavolikogu 06.11.2014 määruse nr 42 "Kose valla arengukava aastateks 2015-2025 vastuvõtmine" muutmise eelnõu esimene lugemine ja suunati eelnõu teisele lugemisele 24.09.2015.

Otsusega nr 199 lõpetati eelnõu "Kose valla eelarve strateegia 2016-2019 kinnitamine" esimene lugemine ja suunati eelnõu teisele lugemisele 24.09.2015.

Otsusega nr 200 kehtestati Kose-Uuemõisa alevikus Kesk tn 9, Kesk tn 11, Kesk tn 13, Kesk tn 15, Kesk tn 15b, Kesk tn 17 kinnistute piirkonna Melrosteni detailplaneering.

Otsusega nr 201 otsustati osaleda projekti Habaja aleviku ühiskanalasatsiooni ja -veevärgi rekonstrueerimine II etapi omaosaluse tasumises.

Võeti vastu määrus nr 75 Kose vallavolikogu 23.04.1998 määruse nr 4 "Kose valla turgudel ja tänavatel kauplemise üldeeskirja kinnitamine" kehtetuks tunnistamise kohta.

Võeti vastu määrus nr 76 Kose vallavolikogu 18.06.2015 määruse nr 72 "Ida-Harjumaa jäätmekeha 2015-2020" vastuvõtmine muutmise kohta.

Võeti vastu otsused nr 202, 203 ja 204 "Maa munitsipaalomandisse taotlemine".

Otsusega nr 205 anti nõusolek MTÜ-le Tore Aeg laskepaiga rajamiseks Liiva külas Kose-Risti kruusakarjääri katastriüksusele.

Võeti vastu otsused nr 206 ja 207 "Suulise enampakkumise tulemus kinnitamine".

Otsusega nr 208 loeti nurjunuks suuline enampakkumine ruumide üürile andmiseks.

Otsusega nr 209 "Vara kasutusse andmine suulisel enampakkumisel" otsustati Kose alevikus Hariduse 1/Pikk tn 22 hoones asuvate ruumide üürileandmiseks korraldada uus enampakkumine.

Võeti vastu otsused 210, 211 ja 212 "Vara kasutusse andmine".

Üldinformatsioon: volikogu korraline istung toimub 24.09.2015 kell 15.00 Kose kultuurikeskuse väikeses saalis.

Täpsem ülevaade volikogus toimunud aruteludest ja hääletamisest koos vastuvõetud otsuste ning määrustega on kättesaadav valla kodulehelt kosevald.ee märksõna "volikogu/protokollid" ja "volikogu/vastuvõetud/otsused/määrused" alt.

Tantsurühm Kirilind on rändlind

☉ Juba talvel, kui kaamos oli Eesti vallutanud, tärkas Kose naisrühma Kirilind südames soov eesootaval suvel rahvusvahelisel 52. Europeade festivalil osaleda. Harva suudab Kirilind rännusoovile vastu panna, see tõttu on teda nähtud Hispaanias, Itaalias, Lätis, Prantsusmaal, Taanis ja Šveitsis.

Sel suvel toimus Europeade 5.-9. augustini Rootsis Helsingborgis ja loomulikult säras seal ka Kose Kirilind. Naisrühma võis näha nii Helsingborg Arenal festivali ava- ja lõpukontserdil kui ka vanalinnas tänavakava esitamas. Peale selle kulutas tantsurühm kingi õhtustel tänavapidustustel, kus oli võimalik õpida ja kaasa tantsida erinevate riikide rahvatantse. Kõige rohkem oli Kirilinnu jala järele Leedu rahvatants "Transveras", mis sammude poolest meenutab väga meie "Kalle Kustat".

Reisi armsaim hetk tabas meie tantsijaid pärast teise tänavakava esitamist. Rühma juurde tuli vanamemm, kes oli juba pisikesel tüdrukuna Eestist lahkunud, ja tänas esinemise

eest ilusas eesti keeles.

Ajakirjanduses on ilmunud artikleid sellest, kuidas Eesti rahvatantsijad jäid Helsingborgis kivirahe alla (nt Postimees 18.08.2015). Meie bussigrupi õõbimispaiga ümber mingeid kahtlasi tegelasi ei luusinud, maja välisuks oli kogu aeg lukus ja sisse pääses vaid Europeade randmepaela näidates. Tantsijad tundisid end turvaliselt ja said reisilt kaasa pagasitaei ilusaid emotsioone, mis hoiavad sügismasenduse eemal. Peagi tuleb aga jälle talv ning tõenäoliselt hakkab Kirilinnu südames ja jalgades taas kripeldama. Eks näis, kuhu rännukihk tantsurühma järgmisel suvel viib. | **Kristina**, Kirilinnu tantsija

Kose valla koolides esimesse klassi astunud lapsed

Kose gümnaasium

1. A klass, klassijuhataja Marju Pärn

1. Liselle Aasjärv
2. Laura-Liisa Aedna
3. Reili Aljas
4. Ruuben Alliksaar
5. Aaron Leonardo Ferents
6. Marcus-Sebastian Ilumäe
7. Hanna Alviine Kaptur
8. Berit Kirsipuu
9. Adeele Kivistik
10. Heleri Kukke
11. Andre Kösler
12. Ketlin Lahe
13. Luise Susanna Lille
14. Martin Mäesaar
15. Kristin Britt Naarits
16. Reinhold Rebane
17. Meriliis Samason
18. Andri Sever
19. Rando Tamm

20. Remy Tammela

21. Matilda Teivejõe

22. Egert Uukivi

23. Regmar Virga

1. B klass, klassijuhataja Maarika Harmipaik

1. Sophie Galastjan
2. Ron Georg Ilves
3. Uku-Sten Karjamaa
4. Joosep Leonov
5. Renet Marmor
6. Robin Metsis
7. Anna Sabine Mihkelson
8. Merit Mutanen
9. Katarina Möls
10. Rassel Orumägi
11. Laura Paršina
12. Jessica Pihu
13. Magnus Prits
14. Oliver Punane
15. Uko Rooni
16. Joonas Sau

17. Heidi Solntsev

18. Sandra Suviste

19. Karel Talimaa

20. Arto Toomet

21. Laura-Liis Tulp

22. Rico-Marten Vainu

23. Mirjam Ööbik

Kose-Uuemõisa laste-aed-kool, klassijuhataja Signe Münter

1. Lisette Aava
2. Lisanne Jaago
3. Sebastien Jüriöö
4. Mirjam Kivimägi
5. Kerli Kruustamm
6. Carmen Lee Kuurmaa
7. Kayden Newley
8. Merili Pahk
9. Sander Pajuste
10. Sandra Pajuste
11. Riko Pöld
12. Martti Rütütel
13. Kris Tenno Saar

14. Germa Salme

15. Sebastian Slavski

16. Elisa Emilia Teder

17. Matilda Tõruke

18. Meribel Voolmaa

Ardu põhikool, klassijuhataja Maret Prehing

1. Karl-Andro Avi
2. Jarmo Haavam
3. Elis Kannik
4. Hilde Mari Lossmann
5. Egeli Murumaa
6. Margus Nigul
7. Trevor Ollin
8. Sandra Prossio
9. Sten Salura
10. Maili Suvi
11. Karoliine Tānava
12. Richard Verk
13. Berit Ülejõe

Harmi põhikool, klassijuhataja Leelo Pöder

1. Lauri Lütt

2. Paul Laan

3. Naatan Nael

4. Robin Valdma

5. Laura Nael

6. Laura-Eliise Raju

Oru põhikool, klassijuhataja Kaisa Kivi

1. Jaan Markus Arover
2. Anelli Elgas
3. Karina Jürgens
4. Sass Jürmann
5. Marius Kendra
6. Anna Darina Kerola
7. Miron Kolesov
8. Andre Liht
9. Mike Mürk
10. Daniil Žutškov
11. Elise Helene Toom
12. Keily Ethel Tuttelberg
13. Helle-Riin Vadi
14. Richard Rein Vaks

Kose gümnaasiumis alustab sisekaitse õppesuund

☉ Augusti viimasel nädalal tõmbas Kose gümnaasium aasta jagu väldanud arendustöö tulemusel oma õppekava lõuendile viimase pintsli: uue näo ja värske mõtte sai koolis eeskätt gümnaasium, kus noored asuvad sellest õppeaastast õppima lisaks akadeemilisele suunale ka sisekaitse suunal.

Vajadus kooli õppekava üle vaadata kaasnes riiklikusse õppekavasse seatud muudatustega. "Põhiline, mida lisaks kooli eripärale, hindamis põhimõtetele ja gümnaasiumi õppesuundadele kohandada tuli, oli mõtlemislaad. Riiklik õppekava oli üle koostatud, struktuur vajab muutmist, kuid kõige olulisem – mõtelaad pole enam see, mis varem," sõnas õppejuht Heli Mölder. Ta lisas, et senise klassiruumis ja üksnes õpiku taga õppimise mentaliteet peab muutuma, enam tuleb minna klassiruumist välja ning siduda õppimine praktilise tegevusega, seejuures on ainealased teadmised need, mis toetavad üldist inimeseks kasvamist ja väärtus-hinnangute kujunemist. Kuidas ette nähtud väljundini jõuda, on õpetaja enda loominguks küsimus.

Inglise keel teisel kooliaastal

Koolis kestis töö õppekava arendamise suunal terve möödunud õppeaasta. Töökoosolekutel arutles töörühm erinevate võimaluste üle, kuidas kujundada hindamis põhimõteteid, mil moel mõtestatakse ja väärtustatakse oma kooli olemasolu. Arendustööga tegutses meeskond tuli kokku vabatahtlikkuse alusel. Õppelajuhataja Heli Mölder tõi välja, et üks vajalikemaid osi õppekava välja töötamise juures on see, et kogu kooli personal ühise laua taga mõtteid koondataks ja üheskoos kooli n-õ nä-

TEAVE

SISEKAITSESUUNA VALIKKURSUSED

- Riigikaitse
- Praktiline õpe välilaagris
- Euroopa Liit
- Kriminaalpoliitika ja vangistuse täideviimine
- Sissejuhatus päästealas
- Eesti usuline maastik
- Inimene ja religioon
- Inimene ja õigus

gu muudaks ja paremaks teeks.

Põhikooli olulisima muutusena toob õppejuht välja, et kui seni algas inglise keele õppimine kolmandast klassist, siis uue õppekava kohaselt õpitakse seda keelt juba teises klassis.

Kose gümnaasium on suutnud säilitada lisaks põhikoolile ka gümnaasiumi staatuse. Mölder näeb siinses õpetajakonnas koolile olulist väärtust, mida pealinn endale kunagi ei saa – see on ühtne kogukond. "Meil on kogukonnakool, paljud õpetajad on ise siit majast tuule tiibadesse saanud, järgmisest õppeaastastki alustab siin õpetajana kolm meie kooli vilistlast. Inglise keelt hakkab 7. klassile andma Moonika Oll, kuu aega otsitud keemiaõpetaja kohale tuli osalise koormusega Tiina Mägi ning algklassides hakkab inglise keelt andma kevadel 12. klassi lõpetanud Ruslan Seredjuk," ütles Mölder. "Tugevat eripära märgib kindlasti seegi, et kool tagab kõigile tahtejõulistele ja edasipürgivatele piirkonna õpilastele gümnaasiumihariduse," lisas õppejuht Mölder.

Gümnaasium põhineb moodulisüsteemil

Individaalse taseme põhjal organiseeritud õpe ei ole Eesti koolides üldiselt tavaline, seda saavad endale lubada vähesed koolid. Põhjus on lihtne – prio-

riteedid ja raha panevad asjad paika. Kose gümnaasiumis on eelnevatelgi aastatel põhikooliastmes pakutud riigieksamiainetes – eesti keel, matemaatika, inglise keel – õpet tasemerühmades. "See tähendab seda, et alates 7. klassist jaotuvad õpilased oma võimete alusel kolme tasemerühma, kus õpetajal on võimalik igatüüpi individuaalsele tasemele vastavalt õpet kohandada," selgitas Mölder. Algavast õppeaastast otsustas kool õppejuhi sõnul pakkuva gümnaasiumis andekamatele õpilastele võimalust õppida riigieksamiaineid lisaks tavaõppele ka süvaõppes. See tähendab, et olenemata suunast, mille õpilane 10. klassi astudes otsustab endale valida, saab ta õppida enda võimete ja soovi kohaselt ühes kahest rühmast, kas süvaõppes tavaõpperühmas. "Näiteks inglise keeles on võimalik süvaõppes saada lisaks riiklikult ette nähtud 5 kursusele 10 lisakursust. Seejuures ei tähenda esmane valik seda, et tavarühma valinu kolmeaastase õppeperioodi jooksul sellesse jääma peab, rühma võib hiljem vahetada," ütles Mölder.

Samuti võib õpilane soov korral üksikuid õppeaineid läbi Tartu teaduskoolis ja Tallinna tehnikaülikoolis, lisaks kohandab kool õpilase soovil tal individuaalõpet.

Õppejuhi sõnul on üks suurimaid muudatusi gümnaasiumi moodulisüsteemil, nagu see on tavaks ülikoolides. Nimelt, kui seni valis õpilane endale gümnaasiumisse astudes ühe kahest õppesuunast, siis seda teeb ta ka nüüd, kuid hakkab järkjärgult endale moodulite põhjal haridussammast üles ehitama. "Kõiki mooduleid ei tule valida kohe esimesel aastal," sõnas õp-

pejuht. Kose gümnaasiumis on uue õppekava järgi kokku neli moodulit: üldõppe, üldõpet toetav, suunaõppe- ning vabaainete moodul. "Töökoosolekutel tekkiski idee minna üle moodulisüsteemile. Esimene neist on suunaõppe ja hõlmab kõiki riiklikult ette nähtud kohustuslike õppeaineid," sõnas Mölder. Seega on õpilasel võimalik 10. klassi lõpus veel oma suunavolikut muuta, kui see esimese hooga sai rutakalt valitud.

Sisekaitse õppesuund

Kose gümnaasiumis on hetkel veel kasutusel oleva õppekava järgi kaks õppesuunda: akadeemiline ning sotsiaal- ja rakendus-suund. Ehkki sotsiaal- ja rakendus-suund oli gümnaasiumis juba kahel eelneval aastal osaliselt olemas, polnud see siiani konkreetset vormi saavutanud.

Uue õppekava kohaselt muutub suund sisekaitse õppesuunaks, mille lõpetanud õpilased omandavad valikkursuste kaudu esimesed oskused pääste ja sisekaitse valdkonna teadmiste rakendamiseks erinevatel elu-adelal.

Õppe täiustamiseks teeb kool koostööd Tallinna vangla ja Kose päästekomandoga.

Akadeemilise üldhariduse õppesuunal suurendas kool riigieksamiainetes kohustuslike ainete mahtu matemaatikas 4 kursuse, eesti keeles 4 ning kirjanduses 2 kursuse võrra. Kuna võrkeelelooskus on edasise haridustee valikul määrava tähtsusega, saab uuest õppeaastast alustav lend lisaks 5 kohustuslikule inglise keelele täiendavalt 10 kursust, mille läbimine märgib C1 taset senise B2 asemel. Lisaks õpitakse sellel suunal 3D modelleerimist. | **Mai Nurka**, Kose gümnaasiumi eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Mahedad muusikud

☉ Taas kord on lõppenud selle aasta Maheda Muusika Õhtud, mis toimusid juba viiendat aastat. Selle aasta kontserdid toimusid 7., 9., 14. ja 16. augustil Kose Noortelaval ning kõigile tasuta. Ilmataat oli sellel aastal väga helde ning kõik kontserdid toimusid värskes õhus.

Lisaks mahedale muusikale pakkus Viskla külaselts oma kohvikus maitsvat kosutust ka kõhule ning viimasel kontserdil loositi välja ka erinevaid auhindu. Õnnitleme veel kord kõiki meie võitjad!

Selle aasta kontserdid olid mõne võrra erilised – esimest korda kuulis meie kontserditel tšellot, kaherealist löötsa ning vioolat. Nagu tavaks on saanud, esinesid esimesel kontserdil Kosega seotud lauljad. Sellel aastal andsid võimsa avaloogi perekond Suurkask ja Kose juurtega Sandra Nurmsalu. Esimest korda meie ürituse ajaloos sai igal õhtul laval kuulda musitseerimast ka Kose enda noori.

Teisel kontserdil esinesid Karet Kõverjalg ning Kristjan Kannukene. Kolmandal õhtul astusid lavalaudadele Gertrud Sild ja Anu Taul. Selle aasta kontsertsarja lõpetasid eelnevatel aastatel väga populaarseks osutunud Kirsi Ois & Mick Pedaja ning Kruuv. Meil on hea meel näha, et kontserdid on endiselt populaarsed ning kuulajaid jagub igale kontserdile.

Soovime tänada kõiki esinejaid ning meeskonda, tänu kellele see üritus teoks sai. Meeskonda kuulusid Sandra Leis ja Laura Jõgisoo. Peale meeskonna on väga oluline koostööpartneritega korraldamisel ka sponsoritel ja koostööpartneritel.

Täname selle aasta koostööpartnereid ja sponsoreid, kelleks olid Jakkmoto, Laura Kauplus, Vello Jõgisoo, Tre.ee, Kuivajõe farmer, AS Kose Ehitus, Kose Lions klubi, Kose vald, Kose gümnaasium, Oxforell, Mõnus Amps, Corle, Koopia kolm, Viskla külaselts, Siniallika trahter, Kõue mõis, Euro Oil.

Lisaks soovime tänada kõiki neid, kes aitasid meid nõu ja jõuga: Heli Sepp ja MTÜ Helimer, Ivar Mihkelsoo, Vallo Tamm, Gert Metsis, Olev Roosa, Riivo Niine, Andres Lutsar, Valdur Kalme ja Valentina Leis.

Loodame, et kohtume järgmisel aastal uuesti ning siis juba uues kuues. | **MMÕ tiim**

Foto: MMÕ tiim

Kristjan Kannukene.

Küladepäev 2015

Laupäeval 8. augustil toimus Otiveskil Kose valla Küladepäev, kus osales ligi 130 inimest.

☉ Esindatud olid 9 küla ja 3 alevikku endise Kose valla aladelt. Eks kibe heinaaeg ja just saabunud vihmata ilm oli vast põhjuseks, miks Kõue kandi inimesed ettevõtmises kaasa lüüa ei saanud.

Küladepäeva alustati volikogu esimees Uno Silbergi ja küllavanem Jaanus Saadve avasõnadega. Seejärel jätkati päeva juht Rauno Saaremetsa juhtimisel võistlustega.

Külade esindajad said Otiveski territooriumiga tutvuda orienteerumismängu kaudu, milles tuli leida ja vastata erinevatesse kohtadesse Otiveskil laiali paigutatud küsimustele. Nii mõnelegi küsimusele ei leitud guugeldades vastust ja see tuli endal välja nuputada. Kogu orienteerumiseks antud aja vältel olid avatud ka mitmete Otiveski elanike koduhoovid, kus sai tutvuda kunstiteostega, imearmsate jänestega või Eesti maalammastega. Orienteerumismängus sai oodatult kõige enam punkte Otiveski võistkond ning seda vaatamata sellele, et võistlesid vaid korraldustiimist mitteosalenud otiveskilased. Rohkesti punkte kogusid ka Teise Küla Rahvas, Viskla Vanad ja Viskla Noored.

Päeva naelaks oli Suur Võidusõit, mille tarbeks tuli külade esindajatel etteantud vahenditest omale sõiduvahend meisterdada. Tingimuseks oli, et sõiduvahendisse peab mahtuma kaks võistlejat. Meeleoluka meisterdamise käigus näidati oma fantaasiarikkust ja valminud sõiduvahendid osutusid väga stiilseteks. Osalejate poolt kuulutati üksmeelselt kõige nä-

Alustab reklaamikool ja ajalooring

☉ Tarkust jagatakse alates viisikaardi valmistamisest lõpetades autodele reklaamide paigaldusega

Septembris alustame Tuhala mõisa vanas viljakuivatis põnevate kursustega. Tuhala ajaloo- ja kunstikamber MTÜ avab oktoobri algusest reklaamikooli. Üle 20-aastase töökogemusega Disainerite Liidu liige Heidi Solo juhendamisel õpetame kõigile soovijale, kuidas saab kaasaegse tehnoloogia ja koolis õpitu kombineerimisel valmis reaalseid esemeid. Saame lähedalt tutvuda uute masinate ja materjalidega. Proovime üldhariduskoolis saadud teadmisi täiendada, et ette valmistada trükikõlblikud failid, teeme selgeks materjalide omavahelised erinevused. Õpime kasutama erinevaid tehnoloogiaid (kuumpress, erinevad digitrükid, metalliprinter, liivaprits, laserlõikur, kilelõikur, UV-trükk jt). Jagame osalejatele tarkusi alates visiitkaardi valmistamisest lõpetades autodele reklaamide paigaldusega. Ja muud huvitavaid, mis sinna vahele ma-

Foto: Rauno Salumets

Suure Võidusõidu start.

gusamaks Teise Küla Rahva võistkonna Sidrun vormel, disaini eest said teistest enam punkte ka Viskla Noorte, Viskla Vanade ja Oru võistkonnad. Suure Võidusõidu tarvis külaplatsile mahamärgitud rada oli kurviline ning järskude tõusude ja langustega. Rada tuli omaehitatud autodega läbida koos kohustusliku rehvi vahetuse, tankimise ja puhumispeatussega.

Külade esindajad töid kaasa ka omavalmistatud küpsetisi. Nii mõnegi koogi puhul oli tööst vaeva nähtud. Žürii, eesotsas Viikingite Küla peakoka Maksimiga, oli tõsisest raskustest parimate väljaselgitamiseks.

Lisaks toimusid päeva jooksul mitmed väiksemad mängulised võistlused ning soovijatele oli avatud ka Otiveski seiklusrada, kus lustida said kõik alla, nii täiskasvanud kui ka lapsed. Küladepäeva üllatuskülalisenähtu kohal Kose valla konstaabel, kes huvilistele oma operatiivõidukit tutvustas. Väiksed poisid võimalust kasutamata ei jätnud.

Päeva jooksul läbitud võistluste eest kogusid külad punkte, millest päeva lõpuks kujunes

☉ TEAVE

RAHVUSVAHELISTE MUINSUSKAITSEPÄEVAD
Rahvusvaheliste muinsuskaitsepäevade raames 10.-13.09.2015, kui mitmed veskites ja vilja töötlemisega seotud hooned üle Eesti on 12.09 avanud oma ukse külastajatele, ootame meiega endale külalisi. Avame päevaks kodukohviku, võimalik on proovida 3D pliitsit ning valmistada kilgipilli.

hub.

Septembrist alustab tööd ka ajalooring kursusega "Maapõues peitub põnev", kus noored viiakse kurssi kohaliku arheoloogia ja pärandkultuuriga. Näpime metallidetektorit ja vaatame, mida on võimalik põllust leida. Hakkame uurima vanu kaarte ja võrdleme neid tänapäevastega, tutvume erinevate kaartide andmebaasidega ning saame ülevaate, milliseid andmeid kaardidelt üldse võimalik lugeda on. Katsume hakata nuhkima, kas kohalegendidel on ka tõepõhi all. Kursust veab staažikas endine ajalooõpetaja, Muinsuskaitseameti ja ajaloo instituudi

pingerida. Kõige enam punkte said Viskla Vanade, Teise Küla Rahva ja Oru võistkonnad. Uuendusena valiti järgmise aasta küladepäeva korraldaja hoopis loosiga, mitte ei antud võistlustel tugevaimana näidanud külale.

Liisk järgmiste küladepäeva korraldamise ülesandega langes Kanaveri külale.

Kõik küladepäeval osalenud võistkonnad said kingituseks puu- või põõsastikud, mis olid pärit Sadevälja aiandustalust ja mis nüüdseks kaunistavad kõiki kaasalõõnud külasid, hoides meenutusi ürituses elus.

Tiheda ajakavaga päeva lõpetas ansambel Väliharf. Küladepäeva heale kordaminekule aitas kaasa Viikingite Küla, pakudes osalejatele nii söögi- kui ka joogipoolist, omaküpsetatud pirukaid pakkusid ka Otiveski elanikud.

Kose Valla Külade Päeva korraldamist rahastas siseministerium kohaliku omavalitsuse programmi vahenditest, toetasid ka Kose vald ja MTÜ Otiveski Külaarendamise Selts. Ürituse korraldas Otiveski Külaarendamise Selts koos Otiveski küllavanema ja allkirjutanuga. | **Made Saadve**

pikaaegne koostööpartner Arne Kivistik.

Oleme valmis jagama oma teadmisi kõigi soovijatega. Reklaamikoolis osalemisel vanuse ülemist piiri me ette ei sea, kel huvi, tulgu julgelt meie sekka! Lastele vanuses 5-10 aastat pakume samuti aeg-ajalt võimalusi töötamiseks erinevate põnevate projektide kallal.

Ajalooring alustab tööd 16. septembril ja toimub kolmapäeviti üks kord nädalas (2-3 tundi). Grupi max suurus on 15 inimest. Reklaamikool alustab tegevust 6. oktoobril ja toimub teisipäeviti (3 tundi) ning kestab mai lõpuni. Grupi max suurus on 7 inimest. Täpsem info veebilehelt www.tuhala.ee ja meilitsi: kunstikamber@tuhala.ee.

Lõpetuseks kutsun üles kõiki Kose valla asutusi ja firmasid: pöörduge oma soovidega kujundustööde, trükiste, plakatite, kleebiste, autokeebiste jt firma meenete osas meie poole ning andke lastele võimalus teha reaalselt tööd. | **Margit Miller**, Tuhala Ajaloo- ja Kunstikamber MTÜ

☉ SAAME TUTTAVAKS VALLAVALITSUSEGA

Merle Pussak,
vallavanem

Foto: Ülo Russak

Merle Pussak sai Kose vallavanemaks kahe omavalitsuse, Kose ja Kõue valla ühinemise järgselt 2013. aastal.

"Tegelikult tegime Kõue vallaga juba enne ühinemist nt maareformi osas koostööd," meenutas varem Kose abivallavanema ametit pidanud Pussak. Kose valda asus Lõuna-Eestist, Tõrvast pärit ja Eesti Maaülikooli maakorraldaja diplomiga lõpetanud Merle Pussak tööle 2001. aastal maanõunikuna. "Maanõuniku ametis tekkisidki mul tööalased sidemed ka Kõue pool, nii vallavalitsuse ametnikuga ja ka põllumeeste hulgas," sõnas vallavanem.

Vallavanema amet nõuab muidugi natuke enam kui ainult maadega kursis olemist. Tunda tuleb inimesi, arvestada nende soove ja tahtmisi. Looma ja oskama hoida suhteid väljaspool valda.

"Eks mulle kõige suuremaks väljakutseks ongi olnud kahe omavalitsuse liitumisjärgne ühise meeskonna, ühise suure vallavalitsuse töölepanek. Et kaks endist valda ennast tõepoolest ühena tunneksid," kõneles nüüd juba poolteist aastat vallavanema ametit pidav Pussak.

Mida suurem on omavalitsus seda väiksem on tippjuhil võimalus jõuda igale poole, igale üritusele, nt küladepäevadele,

☉ SAAME TUTTAVAKS VALLAVALITSUSEGA

Ott Valdma,
abivallavanem

Foto: Marvel Riik

Abivallavanem Ott Valdma on elanud enamuse enda eluajast Kose vallas: lõpetanud Ardu Põhikooli, Kose Gümnaasiumi ning omandanud kõrghariduse Tartu Ülikoolis riigiteaduste erialal. Kohaliku elu edendamist alustas Valdma Kõue vallas, kus ta oli neli aastat vallavanem. Kui Kose ja Kõue vald ühinesid kandideeris ta valimistel uue valla volikokku ja jõudis lühidalt olla vallavolikogu liige enne vallavalitsuse liikmeks kinnitamist ja abivallavanemaks saamist 2014. aasta veebruaris.

Valdma näeb valdade ühinemises eelkõige pädevuse kasvu. Ametnike hulgaga on võimalik rohkem spetsialiseeruda ja lahendada paremini ettetulevaid probleeme. Kuid pole head ilma halvata: suure valla puhul tuleb ülevaate hoida mitut keskust ja see nõuab nt strateegilist investeerimiskava, et keskused oleksid jätkusuutlikud. "Võib öelda, et suurem vald on võimekam. Aga suurem on siis võimekam, kui sellel on üks keskus," ütles Valdma. Kosel on aga mitu keskust, mis tõstab avalikke kulusid ja nõuab igale poole vajalikke investeringuid.

Kose vallas kuulub abivallavanem juhtkonda, olles vajadusel vallavanema asendaja. Kuid Valdma tegeleb ka spetsiifilise-

kontsertidele jne. Sest tavaliselt on need kõik nädalavahetustel.

"Enim meeldib mulle külastada kogukonnaüritusi, käia laadadel, turgudel. Vahel käin isegi naabervaldades neid külastamas," ütles Pussak. Et siis ehk ka oma koduvallas mõni põnev mõte rakendada. Kose kihelkond on läbi ajaloo oma kultuuri ja rahvakunstiga teistest eristunud.

Hariduse alal eelistab vallavanem lapsevanemana rohkem väike- kui suurkoole, aga vallavanemana võib-olla tuleks eelistada siiski suuremaid – siis on vallaal ökonoomsem majandada.

"Tulevikule mõeldes tahaksin ennekõike rohkem rõhku pöörata heakorrale ja arhitektuurile," mõtiskelas vallavanem. Selle pärast on tal plaanis läbi viia arhitektuurikonkurs Kose aleviku väljaarendamiseks. Et Kose alevik saaks üheks kauneimaks alevikuks Eestimaal ja vald heakorraldamiseks vallaks. | **Ülo Russak**

mate ülesannetega, nt riigihanked, ühistranspordiküsimused, arendusküsimused jne. Kodanikud pöörduvad abivallavanema poole erinevate probleemide ja muredega, millest osad tuleb edasi suunata teiste, vastavate inimeste poole. Esineb ka probleeme ja ettepanekuid, mis otseselt ei kuulu ühegi ametniku vastutusalale või mille piir on mitme valdkonna vahel. Ka nendega tuleb tegeleda. Siiski, võimalusel suhtleb ja aitab Valdma keda aga saab.

Valdma tahaks, et teda mäletataks eelkõige uuenduste elluviijana. Näiteks on plaan vähendada vallavalitsuse paberimajandust, kasutada selle asemel erinevaid e-lahendusi, mis hoiaks kokku aega ja hõlbustaks tööd. Muide, sarnaseid e-lahendusi kasutab Vabariigi valitsus valitsuskabineti istungitel. Vabal ajal on Valdma lapsevanem (kahe lapse isa), kuid võimalusel käib kinos ja ei ütle ära ka kardinõidust. | **Marvel Riik**

Kuidas olla katkuga koos

○ Sigade Aafrika katku levik on tekitanud küsimusi ka neis, kes ei ole igapäevaselt seapidamisega kuidagi seotud ja seafarmi ei külasta. Sellised inimesed tõenäoliselt taudi edasi ei kannu. Sellest hoolimata soovitakse kõigil järgida lihtsaid käitumisreegleid, mis aitavad takistada viiruse levikut.

On teada juhtumeid, kus suured loomataudid on saanud alguse inimeste mõtlematust käitumisest. Näiteks võib tuua Belgia, kuhu sigade Aafrika katk jõudis 1985.

Aastal eraisiku pagasis. Vastutustundliku käitumisega saame vähendada riske Eesti seakasvatusele.

Viirus on väliskeskkonna tingimustele väga vastupidav.

Kuidas käituda, et takistada seakatku levikut? Mõned lihtsate reeglid:

Ära karda – seakatki ei ohusta inimesi. Sigade Aafrika katk on loomataud, mis ohustab vaid kodu- ja metssigu. Samas võivad kõik inimesed sattuda viiruse edasikandjaks.

Sealiha võib süüa, see on ohutu. Ametlikult turul olev liha on kontrollitud. Sigade Aafrika katkuga piirkondadest ei saa teistesse Euroopa Liidu liikmesriikidesse vedada elussigu, sealiha ja sealihatooteid.

Välidi teadmata päritolu sealiha ostmist juhuslikelt pakkujatelt-müüjatelt.

Ära jäta toidujäätmeid loodusesse. Ka lahtine kompostihunnik metsal või suvilas võib osutada nakkuse allikaks metssigadele, kui neil on sellele ligipääs. Ka matmine ei aita, sest sigadel on hea nina.

Ära too reisilt ega võta reisile kaasa loomseid saadusi. Viiruse levikul kujutavad endast suurt ohtu inimesed, kes

toovad teisest riigist kaasa sealiha või sealihatooteid. Kui sellise toidu jäägid satuvad loodusesse või seafarmi, tekib otsene oht seakatku viiruse levikuks. Viirus on väga vastupidav ka külmutatud, soolatud, vinnutatud lihas ning toorsuitsu lihas ja vorstides, kuid talub ka mõõdukat liha kuumutamist (60-70 °C). Seega on kõik nakatunud sealihatooted sigadele potentsiaalselt ohtlikud ka väga väikestes koguses.

Hoiu seafarmidest eemale! Kui oled viibinud riigis, kus sigade Aafrika katku on diagnoositud, siis hoiu eemale seafarmidest ja loomasöötakäitlevatest ettevõtetest, kuna võid olla viiruse edasikandjaks. Viirus on väliskeskkonna tingimustele väga vastupidav, säilib külmutatud lihas mitu aastat, soolatud lihas kuni 310 päeva, suitsutatud lihas kuni 6 kuud, mullas ja pinnases kauem kui 6 kuud, loomakorjustel kuni 2 kuud, looma väljaheidetes kuni 11 päeva.

Surnud või haiged loomad metsas. Kui leiad metsast surnud metssea, helista Harjuma Veterinaararstikeskuse numbrile 6580420 (info.harju@vet.agri.ee) või Veterinaar- ja Toiduametile vihjetelefonil 605 4750 (vet@vet.agri.ee). Pärast looduses ja metsas viibimist puhasta oma riided ja jalanõud (kui kahtlustad, et oled olnud kontaktis nakatunud sea korjuse või väljaheidetega). Tutvu täiendavalt informatsiooniga www.seakatki.ee.

NB! Hoiu eemale taidipunktide ja sigade matmispaikadest! Mõtlematuid inimesed, kes lähevad taidipunktide või matmispaiga juurde uudishimust olukorda uurima või pildistama, võivad sattuda ise taudi edasikandjaks. | **Vladimir Vahesaar**, VTA Harjuma Veterinaararstikeskuse juhataja

Raamatukogudes uued lahtiolekuajad

○ Selle aasta jaanuarist kuni märtsikuuni viisime valla raamatukogude kasutajate hulgas läbi küsitluse selgitamiseks, kas raamatukogude asukohaga, lahtiolekuajade, ürituste, pakutavate teenustega ollakse rahul. Küsitluse tulemused olid meie, raamatukoguhoidjate jaoks väga meeldivad – 96% vastanutest jäid raamatukogudega väga rahule.

Lugejad tegid mõningaid ettepanekuid töö parendamiseks – Kose raamatukogus peaks valgustus riilite vahel olema parem, Oru raamatukogu lugejad soovisid ödusat lugemisnurka, Ardu kurdeti ruumipuuduse üle.

Tänaseks on need probleemid lahendatud või lahendamisel – Kose raamatukogus paigaldati lisavalgustus, Oru raamatukogu lugejad saavad kohal lugemiseks kasutada mugavaid diivaneid, Ardu raamatukogu uute ruumide projekteerimine käib.

Lugejate sooviks oli raamatukogude lahtiolekuajade pikendamise, et vähemalt kord nädalas oleks võimalik inimestel, kes kaugemal tööl käivad, raamatukogu kasutada.

Arvestades kasutajate ettepanekuid muutsime alates 1. septembrist raamatukogude lahtiolekuajad järgmiselt:

- Kose raamatukogu E, T, N, R 10.00-18.00; K 10.00-19.00; L 10.00-14.00

- Kose-Uuemõisa haruraamatukogu E, T, N, R 9.00-17.00; K 9.00-19.00; L 9.00-15.00

- Oru haruraamatukogu E, T, K 8.30-17.00; N 11.30-19.00; R 8.30-15.00

- Ardu haruraamatukogu E, T, N, R 9.00-17.00, lõuna 12.30-13.00; K 11.00-19.00, lõuna 12.30-13.00

- Habaja haruraamatukogu E, N, R 9.00-17.00, lõuna 12.00-12.30; T 11.00-19.00, lõuna 12.00-12.30; K /laenupunktis Harmi koolis/ 9.00-17.00 | **Sirje Bärge**, Kose raamatukogu direktor

Harjuma 40 noort muusikut festivalil Makedoonias

Suvi on teadagi festivalide aeg. Neid leidub nii Eestimaal kui üle Euroopa ja erineva tasemega.

○ Kui Pillipiigad Hiiu Folgil oma esinemistega lõpule jõudsid, vahepeal rahvariided pesu panid, siis saabus kätte aeg busi istuda ja Makedoonia suunas sõitu alustada.

Nimelt olid Harjuma noored rahvamuusikud kutsutud osalema 6.-10.augustil toimuvale 4. rahvusvahelisele orkestrite ja kooride festivalile “St. Kliment Ohridski”.

Meie koondorkestri koosseisu kuulusid folkansambel Pillipiigad (J. Helilaid, A. Kadarik), Aruküla ja Viimsi huvikoolide noored rahvamuusikud (G. Ruben) ning Tallinna muusikakooli kandleansambel (E. Maidre).

Ettevalmistusi koosmänguks tehti juba talvel, kus omandati uus repertuaar.

Kava ilmestamiseks astusid üles kanneldajad ja regilauljad.

Reisi alustati 3.augusti hommikul. Reisi vältel läbiti 8 riiki ja sõideti maha 6000 km. Makedooniasse sõidul tehti pikemat peatuset Budapestis (Ungari), Novi Sadis (Serbia) ja Skopje's (Makedoonia).

Skopje on Makedoonia pealinn, mis asub seismilisel alal – viimane maavärin toimus 1963. a ja 80% linnast hävis. Linnas käivad praegugi taastamistööd. Käisime kuulsal Makedoonia väljakul, imetlesime vanu kivistildu-templid. Turistid ei ole

Foto: G. Ruben

Rahvamuusika koondorkestri koosseisu kuulusid folkansambel Pillipiigad, Aruküla ja Viimsi huvikoolide noored rahvamuusikud ning Tallinna muusikakooli kandleansambel. Kava ilmestamiseks astusid üles kanneldajad ja regilauljad.

veel Makedooniat avastanud, aga tasub vaadata Aleksander Suure ja Ema Teresa monumente.

Edasi liikusime Ohridi suunas. Kogu 300 km pikkune teekond kulges üle ja läbi mägede, mis pakkusid vaimustavaid vaateid. Nägime külaelu ja töökaid makedoonlasi põldudel, kus valmib aastaks kaks saaki.

Muistsed makedoonlased olid suguluses kreeklastega. Riik tekkis 5. saj. eKr. Väejuht Aleksander Suure ajal saavutas riik suurima võimsuse. Alles 6.-7.saj. jõudsid Makedooniasse slaavlaste hõimud. 14.-20. saj oli riik türklaste valduses.

6.augusti pealelõunal jõudis festivali sihtpunkti, Ohridisse.

Ohrid on Euroopa üks unikaalsemaid linnu, mis on ka UNESCO kaitse all. Linn paikneb järve kaldal, mille pikkus on 35 km. Linn on deklareeritud vanimaks linnaks maailmas, inimesed on elanud siin 8000 aastat. 893. a. avati linnas Euroopa esimene ülikool. Linn on täis kultuuriväärtusi: 2000 aasta vana Kreeka teater, katedraalid, mošeed, kloostrid.

Folkloorifestival “St. Kliment Ohridski” orkestritele ja kooridele toimus sel suvel neljandat korda. Kohale olid sõitnud 8

maa kollektiivid oma maa folkloorsete kavadelega.

Lisaks festivali avarongkäigule andsime 3 iseseisvat kontserti. Õhtustel koosviibimistel tutvustasime oma maa tantsu, laule ja lugusid. Ainulaadne võimalus oli esitada Eesti regilaulu 2000 aasta vanuses Kreeka teatris.

Sel muistsel laval kõlas eestlaste muistne laulupärand – meie nõiduslik lauluvägi. Folkansambel Pillipiigad lahkus festivalilt mitmete küllakutsetega järgmistele festivalidele Hispaaniasse, Kreekasse, Türgi.

Noorte rahvamuusikute koosseis laval jättis korraldustoimkonnale kustumatu mulje.

Kokkuvõttes esines meie orkester vastutustundlikult, Eesti lipp laval meiega kaasas.

Sisaldab ju meie esiisade-emade muusika elutarkust, mida eestlased uhkusega mööda maailma laiali jagavad.

Jagame meiega tänusõnu lastevanematest meeskonnale, kes aitasid kaasa transpordi ja organiseerimisega: Eha Sepp, Anneli Veinberg, Tiina Hange, Indrek Mikk, Meeli Tõnismaa, Diana Mihkelsoo, Rauno Padam, Janne Kivistik, Marek Maasikmets, Peeter Ojasaar.

Täname Eesti Kultuurkapitali ja Lauulupeo SA toetuse eest. | **G. Ruben**

Kose päästekomando – päästjad ja sportlased

○ Päästeameti strateegiast tulenevalt ja tuleohutuse suurendamise eesmärgil on Kose vallas külastanud Kose päästekomando päästjad üle paarisaja kodu. 2014. aastal külastati 88 kodu. Sellel aastal oleme külastanud ligemale 150 korterit ja eramaja. Eesmärk on aidata koduomanikel ja üürnikel märgata kodus tuleohtlikke olukordi ning nõustada neid tuleohutusalastes küsimustes. Kose päästekomando päästjate huvi on tutvuda oma väljasõidupiirkonnas elavate inimeste eluruumide tegeliku olukorraga ja kaardistada tuleohtlikumad ja suuremat tähelepanu vajavad majapidamised. Tutvutakse ka hoonete ümbruses leiduvate liisaohtudega nagu valveta ujumiskohad, luukideta kanalisatsioonikaevud ja lõkkeasemed.

Korstnad puhtaks
Külaskäikudel täidetakse ankeedid, mille alusel on võimalik teha statistilist analüüsi ning selgitada välja üldisemad tuleohutuse probleemid. Seni on olnud suuremateks ohuallikateks kodudes kasutatavad puupliidid ja ahjud. Korstnaid puhastavad majaomanikud ise, kuid korstnapühkija pole viimase viie aasta jooksul paljudes eramajades korstnaid kontrollimas käinud. Nimelt eramajades või taludes,

Foto: Barbara Lichtfeldt

Vastne Eesti meister 100 m jooksus Kaspar Mesila Kose päästekomando ees.

kus elab üks perekond, võib korstnaid ja küttesüsteeme ise puhastada. Alates tuleohutuse seaduse jõustumisest 1.september 2010 peavad kõik majapidamised 5 aasta jooksul laskma vähemalt korra küttesüsteemid professionaalsel korstnapühkijal üle vaadata. Selle aasta septembris saab esimesed 5 aastat täis. Kortermajade suitsukorstnaid peab korstnapühkija puhastama vähemalt korra aastas. Pühkimise järgselt peab omanik saama korstnapühkimise akti. Akt ise ei taga alati korstna tuleohutust, kuid kindlustunnet lisab ikka, kui oma ala spetsialist on küttesüsteemid üle vaa-

TEAVE

KOSE KOMANDO LAHTISTE USTE PÄEVAD 11.-12. SEPTEMBRIL
Ekskursioonide ajad on 11. septembril kell 10.00, 11.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00 ja 12. septembril kell 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 15.00. Kose päästekomandos on võimalik tutvuda ka päästeauto varustusega. Näidatakse ka suurõnnetustel kasutatavat eritehnikat ja erinevate päästekonteinerite sisu.
11. septembril kell 17.00 toimuvad ettekanded Kose tuletõrje ajaloo teemadel. Dorothy Harriet Purre esineb ettekandega Kose tuletõrje ajaloo. Seejärel saab näha slaidiprogrammi Kose päästjate tegemist fotos ja filmis aastatel 2012-2015.
Eriti on oodatud Kose piirkonnas tegutsenud vabatahtlikud tuletõrjujad läbi aegade.
Eelregistreerimine käib ennetustöö büroo kaudu ning kestab kuni 8. septembrini. Osavõtusoovist palun teatada e-postile: jaanika.palm@rescue.ee

danud. Kodude külastamine jätkub ka järgmistel aastatel ja loodan, et koduomanike teadlikkus tuleohutusest iga aastaga kasvab ja hoonetulekahjude arv hakkab langema. Ohumärk on, et 2014. aastal oli Kose vallas 1 eluhoone tulekahju, aga 2015. aasta 7 kuuga juba 9 eluhoone tulekahju.

Päästjad ja sport

Päästjate tööga käib alati kaasas ka sportimine. Augustikuu on Kose komando päästja Kaspar Mesila sportlaskarjääri üks meeldejäävaim. Eesti meistri võistlustel kergejõustikus saavutas Kaspar meeste konkurentsis 100 m jooksus esikoha. Tema võidu aeg 10,66 sekundit oli ühtlasi ka isiklik rekord. Päästeameti nädalalehes, nimetati

Kaspar Mesila Eesti kõige kiiremaks päästjaks.

Baltimaade tšempioniks tuletõrjesportlane Sten Pihkva. Sten oli Eesti noorte 6-liikmelise koondvõistkonna liige mootorpumba harjutuses. 4x100 m tuletõrje teatejooksus saavutas ta koondvõistkonna koosseisus 2. koha. Üldkokkuvõttes saavutas Lätis toimunud Balti matšil Eesti noorte koondvõistkond Läti meeskonna järel 2. koha, jäädes maha vaid 0,04 sekundiga. Sten Pihkva saavutus on seda tähelepanuväärsem, et tuletõrjespordiga alustas ta alles sellel aastal ja suure töö ning tõsise suhtumisega jõudis Eesti koondvõistkonna koosseisu. | **Jaanus Jaago**, Kose päästekomando pealik

Foto: Daigo Dance

Daigo Dance tüdrukutel on tihe esinemisgraafik. Õppeaasta jooksul umbes 10 korra ringis, rääkimata võistlustest ja festivalidest.

Daigo Dance – sport, tants, graatsia ja ilu

Juunis 2015 toimus spordiklubi Daigo suvelaager, kuhu tulid erinevates klubides erinevate spordialade harrastajad: karatekad, kujundujad ja muusikaliste vormide tegijad.

Hubasesse laagri puhkeruumi tuli ligikaudu kaksikümne kaunist ja rõõmsameelset neidu vanuses 9-15, kellel oli parasjagu treeningute vahel paus ja kes olid valmis jutustama oma harrastusest.

Mida see muusikaliste vormide ala endast kujutab ja mida õpetab? Sellest sai harrastajatega pikemalt vestelda.

Daigo Dance on treeningrühm, kus harrastatakse võitlus- ja tantsu- ja muusikalisi vorme. Teisiti võib nimetada seda sportlikuks võitlustantsuks. Muusikalised vormid on kompositsioonid, mis sisaldavad võitlus- ja tantsu- ja muusikalisi vorme. Teisiti võib nimetada seda sportlikuks võitlustantsuks. Muusikalised vormid on kompositsioonid, mis sisaldavad võitlus- ja tantsu- ja muusikalisi vorme.

Kompositsioonid võivad olla nii relvata, ehk tühja käe kompositsioonid, kui ka relvaga. Relvadeks nimetatakse muusikalistes vormides lehviku, hüpit-said, rätte, vihmavarjusid ning muid ilusaid aksessuaare kui ka traditsioonilisi võitlus- ja tantsu- ja muusikalisi vorme. Teisiti võib nimetada seda sportlikuks võitlustantsuks. Muusikalised vormid on kompositsioonid, mis sisaldavad võitlus- ja tantsu- ja muusikalisi vorme.

Kompositsioonid võivad olla nii relvata, ehk tühja käe kompositsioonid, kui ka relvaga. Relvadeks nimetatakse muusikalistes vormides lehviku, hüpit-said, rätte, vihmavarjusid ning muid ilusaid aksessuaare kui ka traditsioonilisi võitlus- ja tantsu- ja muusikalisi vorme. Teisiti võib nimetada seda sportlikuks võitlustantsuks. Muusikalised vormid on kompositsioonid, mis sisaldavad võitlus- ja tantsu- ja muusikalisi vorme.

Populaarsed esinejad

Muusikalised vormid on väga vaatamängulised, sest muusika, keerulised tehnikad, idamaised

TEAVE

SPORDIKLUBI DAIGO OOTAB KOSELE TREENINGUTELE 2015/2016 HOOAJAL

- Karate: kõigile alates 6. a.
- Kickboxing: kõigile alates 13. a.
- Võitlustants: tüdrukutele alates 6. a.
- Kujundumine: ujumise algõpetuse läbinutele
- Akrobaatika: kõigile alates 6. a.

Vaata treeningute aega ja kohta www.daigo.ee. Facebook Spordiklubi Daigo. Tel 503 5793 ja 527 6350

kostüümid ja värvilised relvad moodustavad terviku, mida on huvitav vaadata.

Daigo Dance tüdrukutel on tihe esinemisgraafik. Õppeaasta jooksul umbes 10 korra ringis, rääkimata võistlustest ja festivalidest. Ükskord juhtus ka nii, et pidime esinema üheaegselt kahes kohas. Siis ei jäänud meil muud üle kui teha kaks koosseisu. Mõlemad koosseisud said ülesandega suurepäraselt hakkama.

Muusikaliste vormide põhjal on võimalik lavastada ka muid show-etteasteid, seega proovisid neid end ka koreograafia rahvusvahelisel festivalil show-tantsu kategoorias. 26. aprillil 2015 toimus Tallinnas suur rahvusvaheline festival-konkurss "Jürükü", kus 18-liikmeline Daigo Dance kollektiiv saavutas 3. koha. (konkursil osales kokku 57 laulu-tantsu etteastet). Kohunikud olid lummatud meie lehvikute- ja rättelehvikutega etteastetest "Nõiutud leegid" ja "Wudangi mäestiku helid".

Raskeks tegi olukorra see, et vanima liikme järgi pidime osa-

lema vanuseklassis 13-15. aastased, kuigi meie noorim liige oli võistluse ajal alles 9-aastane.

Erinevad tantsukonkursid

24. mail 2015 toimus esmakordselt Kosel laste ja noorte tantsukonkurss "Kose valla tantsutäht 2015", mille korraldamisega sai Daigo Dance kollektiiv suurepäraselt hakkama. Võisteldi jälgendamises, improvisatsioonis ja soolos. Loodame, et sellest saab hea traditsioon. Julgustame kõiki selles osalema. Osalemiseks ei pea olema ilmingimata tantsija, kõik tantsuhuvilised võivad end proovile panna.

Meie esimese julge solistina pani end proovile 26-27. juunil 2015 toimunud festival-konkursil "Talentide sõprusfond Tallinnas" Kadri-Liis Salupõld, astudes rahvusvahelise žürii ette kahe tantsuga, estraadi-tantsu kategoorias (10-12. a) ning teda tunnustati festival-konkursi diplomandi auhinnaga. Oluline on märkida, et üks Kadri-Liisi poolt esitatud tantsudest on lavastatud Daigo Dance treeningrühmas treeniva 15-aastase Marin Varuli poolt.

Unustamatu kogemuse said neiu osaledes ühel suuremal Eesti tantsufestivalil "Koolitants 2015", mis oli sellel aastal teises formaadis. Eelvoorudest pääsesid edasi mitte rühmad vaid individuaalsed tantsijad. Daigo Dance rühm osales vabatantsu töötoas, nimeka koreograafi Tuomo Railo juhendamisel.

Daigo Dance rühmast õnnestus pääseda lõppvooruhinnas Reinhard Rebasel ning eripreemia vääri-

liselt tunnustati Annaliisa Lipp. Seega võib öelda, et debüüt festivalil "Koolitants 2015" oli edukas.

Muusikaliste vormide tiitlivõistlusi on õppeaasta jooksul mitmeid: Tallinna meistrivõistlused, Tallinna karikavõistlused, Eesti karikavõistlused, Eesti meistrivõistlused kobudos (relvakunsti) jt. Tüdrukutel on karikaid ja medaleid kuhjaga ette näidata.

Viimastel Eesti meistrivõistlustel kobudos võistlesid edasijõudnud duokavade ja kõige väiksemad soolos. Duos tulid meistriteks Jessica Niine ja Miia Eliise Sarapuu. Kõige pisematest särasid Polina Mager ja Nora Lambur.

Treeningrühma tulid neiu erinevat moodi: keda kutsus sõbranna kaasa, kes nägi kuulust ja kes tahtis proovida midagi uut ja põnevat. Nüüdseks on mitu neidu saanud ka abitreeneri kogemuse: Marin Varul, Karen-Cristle Salupõld, Kirti Press, Annabel Pern, Lizeth Marii Salm ja Kristen Kautsaar.

Tüdrukud ütlevad nagu ühest suust, et treeningutel osalemine on andnud neile parema füüsilise vormi ja painduvuse, arendanud tahtejõudu ja enesedistsipliini, arendanud koordinatsiooni ja kujutlusvõimet, oskuse luua kompositsioon ning palju muud.

Väga tähtsaks peavad tüdrukud sõprust kollektiivliikmete vahel ja teineteise toetamist. See on idamaiste õpetuste juures väga oluline.

Kellel on huvi proovida harrastada midagi uut ja põnevat, siis olete oodatud Daigo Dance treeningrühma. | **Kristi Kuusk**

Kergejõustikuklubi Kose 2000 selle aasta tegemised

Kergejõustik on tänapäeval aastaringne spordiala. Viiakse läbi meistrivõistlusi, karikavõistlusi ja muid võistlusi nii suvel kui ka talvel. Eesti meistrivõistlustelt (MV) toodi sellel aastal ära 10 medalit.

Edukaim oli 6 medaliga Leanne Siimumäe, kes talvistel Eesti sisemeistrivõistlustel kergejõustikus tuli B-klassi meistriks 5-võistluses. Lisaks veel individuaalselt II koht kuulitõukes ja kõrgushüppes ning III koht kaugushüppes. Suvistel Eesti noorte MV lisandus II koht 7-võistluses ja III koht kuulitõukes.

Kaks III kohta võitis B-klassis Karol Hanga, seda Eesti noorte murdmaajooksu MV-l ja Eesti noorte MV-l 1500m takistusjooksus.

Ühe medali võitis Eesti talvistel juunioride MV-l Pauliina Siimumäe III koha kuulitõukes ja ühe medali Jan-Martin Vandrecht Eesti juunioride MV-l II koha teivashüppes.

Tublid olid ka teised noored (Kiur Kalme A-klassis, Andi Nõmmela B-klassis ja Liisi Nõmmela juunioride hulgas), kel jäi napilt puudu medalitest ja saavutasid siiski kõrgeid (4.-6.) kohti Eesti noorte ja juunioride MV-l.

Teised tulemused

Eesti Koolispordiliidu MV-l Rak-

Kose gümnaasiumi edukas TV10 Olümpiastarti

Kose gümnaasiumile oli 2015. aasta TV10 Olümpiastardi hooaeg vägagi edukas ja põnevust pakkuv.

Kokkuvõttes saavutati koolidevahelises arvestuses kõrge 4. koht Rakvere reaalgümnaasiumi, Viljandi Paalalinna kooli ning Rakvere gümnaasiumi järel. Kogu hooaeg koosnes maakonna etappest (kokku 4) ja neljast vabariiklikust üksikalaade etapst, kus Kosele töid auhinnalisi kohti Romeo Orumägi (III koht 60 m tõkkejooksus, III koht kettaheites, IV koht 60 m jooksus, VI koht palliviskes), Ken Metsis (III koht palliviskes, IV koht kettaheites). Oma tubli panuse andsid ka Diana Peterson, Laura-Liisa Väli, Mariliis Kruve, Rii Tartu, Ketlin-Anette Priisalu, Laura Lokotar, Janar Kalme, Raido Korobkov, Kairo

26. septembril toimub lusikapidu

Taas on tulemas lusikapidu, kuhu ootame valla noorimaid kodanikke koos vanematega.

Lusikapidu toimub 26. septembril kell 11.00 Kose-Uuemõisa külakeskuses, aadressil Kesk tn 15. Vallavanem kingib väikesetele vallakodanikele nimegraveeringuga hõbelusika, raamatu ja õnnitluskaardi. Peole on kutsutud beebid, kelle sünn on vallas registreeritud hiljemalt 31.08.2015.

Juhul, kui ei saa lusikapeol osaleda, saab kingituse kätte

veres oma klasside grupi arvestuses võitsid Kiur Kalme I koha kuulitõukes ja kõrgushüppes, Pauliina Siimumäe I koha kuulitõukes, Liisi Nõmmela III koha kaugushüppes, Raido Korobkov III koha 800m jooksus. Lisaks veel hulganisti 4.-6. ndaid kohti

Eesti Maaspordimängudel Kuresaares: Leanne Siimumäe I koht kõrgushüppes, II koht kuulitõukes, III koht odaviskes.

Kose hinnatud kergejõustikukohtunikud

Rukkillemängudel Võrus – Kiur Kalme II koht kettaheites, Lisette Sirel II koht kõrgushüppes, Leanne Siimumäe III koht kuulitõukes.

Veteranide MM-l Prantsusmaal Lyon's võitis Heidi Siimumäe III koha raskusheites ja 4. koha heidete mitmevõistluses ja Alevtina Abel 4. koha odaviskes.

Äramärkimist väärivad meie Kose kergejõustikukohtunikud, kes on väga nõutud oma hea ja korrektse töö tõttu üle kogu Eesti (Tallinnas, Tartus, Viljandis, Valgas, Kohilas, Maidlas ja ka Kosel) ja ka rahvusvahelistel võistlustel.

Euroopa U-23 kergejõustiku MV-l Tallinnas, oli Valdur Kalme eestvedamisel ametis 15 Kose valla noort inimest. | **Ando Algre**, treener

Katkosilt, Adrian Möttus, Lembit Leibenaus, Andri Rosin, Timo Toman, Anabel-Carmen Kerner, Johanna-Maria Roomet, Liisbet Estra, Rebeka Ojasaar.

10.-12. juunil Kuresaares toimunud TV10 finaaletapil, kuhu pääses 15 paremat kooli, saavutas Romeo Orumägi PN 9-võistluses 4714 punktiga 6. koha ja Ken Metsis PV 9-võistluses 7200 punktiga 5. koha.

Lastega toimetasid terve hooaja kergejõustikutreenerid: Ando Algre, Moonika Kallas ja Sander Pritts.

Tänud ka Kose gümnaasiumi õpetajatele mõistva ja toetava suhtumise eest, Kose vallavalitsusele bussisõitidega aitamise eest ja tugev aplaus lastevanematele, kelle tublid ja toredad lapsed selle teoks tegid! | **Sander Pritts**, treener

Kose vallavalitsusest, kultuurinõuniku kabinetist. Vallavalitsus on avatud avatud E-R kell 8.00-17.00, lõuna kell 12.30-13.30. Täna on välja jagamata mitmed 15. mail toimunud lusikapeo kingitused. Palun leida võimalus ja tulla kingitusele järele nende lastevanematele: Arthut Öun, Kert Tammik, Kevin Munniste; Stevo Gaigron Kornav; Anett Kornak; Karlos Kotter; Kätriin Säälk; Oskar Kütt. | **Margit Eerik**, kultuurinõunik

Otiveskil valmis Kose valla esimene seiklusrada

☉ Vahetult peale jaanipäeva sai Otiveskil valmis Kose valla esimene väike seiklusrada. Rada on kokku ligi 60-meetrine ning sellel on 7 erinevat seikluselementi. Tegemist on madala seiklusrajaga, mis on kinnitatud puude vahele kuni 1 meetri kõrgusele ning millel ronimiseks minigeid julgustusvahendeid tarvis ei ole. Rada on mõeldud lastele, kuid sellel võivad oma osavust treenida ka täiskasvanud. Lapsed ronivadki rajal vea suurema ohinaga, kui vanemad ka nendega koos lustakalt kaasa turnivad. Väiksemadki lapsed saavad rajal ronides oma tasakaalu ja kehalitsemist treenida, kui vanemad neid sealjuures turvaliselt kinni hoiavad või hoolega jälgivad ja ronijaga kaasa liiguvad. Kõige enam lusti on tekitanud muidugi 19-meetrine ahviraudtee, millega saab ühe puu juurest trossi mööda teise puuni sõita.

Ehitusest

Seiklusraja ehitamise ideid saadi nii Voose kui ka Aegviidu madalseiklusparkidest, Padise Seikluspargist ja mujaltki. Innukatteks eestvedajateks olid Otiveski alpinistid. Ideest teostuseni jõuti veidi enam kui aastaga. Seda aitas rahastada kohaliku omaalgatuse programm, millest

Foto: Pille Vahtramäe

Raja magnet – ahviraudtee.

taotleti ja saadi toetust raja ehitamiseks kahes etapis. Oma märkimisväärse panuse nii rahaliselt kui oma vabatahtliku tööga andsid ka Otiveski elanikud. Kogu rajalaaluse ettevalmistustööd tehti oma inimeste poolt mitmete talgute korras – alates võsa mahavõtmisest, pinnase puhastamisest ja tasandamisest kuni koorepuru paigaldamiseni. Kaasa löödi ka rajaehitusel. Raja ehitas kogenud ja mitmeid seiklusrada Eestis ehitanud OÜ Seikluring (www.seikluring.ee), kes igapäevaselt tegutseb Padise seikluspargis. Kohalike ja ehitaja koostöö laabus igas rajaehituse etapis, nii raja planeerimisel, ehitusloa taotlemisel kui ka ehitusel. Raja projekteerimine sai tehtud oma jõudude ja koostöös ehitajaga.

Rohkem seiklusradu küladesse

Lisaks uuele õueatraktsioonile sai Otiveski külaplats seiklusraja ehitusega ühe seni hooldamata võsastunud nurga korda. Boonusena on selgelt tunda ka külarahva omavahel tihedamat suhtlemist ja paremat läbisäämist. Seiklusrada meelitab lapsi ekraanide tagant õue aktiivselt liigutama ja lapsevanemaid koos oma lastega külaplatsile ühiselt aega veetma. Uhkusega kutsutakse sinna ronima ka oma külalisi. Rada oli aktiivselt kasutuses ka Otiveskil toimunud Kose valla külade päeva ajal. Soovitame soojalt ka teistele küladele! Kel huvi, jagame lahkelt oma ehituskogemusi.

Hajaasustuse programm 2015 tulemused

☉ Hajaasustuse programmi esitati sel aastal kokku 17 taotlust ja eraldatud toetuse kogusummaks nii Kose valla kui ka Harju Maavalitsuse poolt oli 16 000 eurot.

Programmi eesmärgiks on hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele tagada head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsivale hajaasustusega maapiirkondades. Eesmärgi saavutamiseks toetatakse programmi majapidamiste veesüsteemide, kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede ning autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi.

Komisjoni ettepanekul oli sel aastal võimalik toetada kokku 12 projekti. Toetuse said:

1. Marko Mürk – Saula küla, Männikabi MÜ puurkaevu rajamine – toetuse suurus 2040,11 €, omafinantseering 1019,90 €.
2. Elje Aru – Sepiku, Nõrava küla, puurkaev ja kanalisatsioon – toetuse suurus 4480,00 €, omafinantseering 2240,00 €.
3. Timo Lepp – Harmi küla, Männiku puurkaevu rajamine – toetuse suurus 2720,00 €, omafinantseering 1360,00 €.
4. Anne Luup ja Elmo Luup – Tade küla, Maasika talu kanalisatsiooni ja veetrassi väljaehitus – toetuse suurus 3312,17 €, omafinantseering 1655,83 €.

5. Erika Taidre – Tade küla, Tammetsa juurdepääsutee – toetuse suurus 2580,16 €, omafinantseering 1290,08 €.

6. Ruve Rebane – Repna talu, Vardja küla, veesüsteemid – toetuse suurus 1154,46 €, omafinantseering 577,14 €.

7. Arvo Taimla – Karla küla, Möldrehanu puurkaev – toetuse suurus 2201,44 €, omafinantseering 1100,56 €.

8. Katti Muru – Laane küla, Põhjaka kanalisatsioon – toetuse suurus 2296,00 €, omafinantseering 1148,00 €.

9. Raivo Rospel – Sae küla, Kauri kinnistu vee ja kanalisatsiooni väljaehitamine – toetuse suurus 3622,95 €, omafinantseering 1811,21 €.

10. Sulev Piirsalu – Silmsi küla, Papli väikeelamu kanalisatsiooni imbsüsteem – toetuse suurus 3960,20 €, omafinantseering 1976,80 €.

11. Andrus Okasmets – Kata küla, Otsa talu uue kaevu rajamine – toetuse suurus 2260,00 €, omafinantseering 1130,00 €.

12. Linda Teeäär – Völle küla, Vana-Koidu talu puurkaevu rajamine (taotlus rahuldati osaliselt vallaeelarves programmi toetuseks ettenähtud vahendite lõppemise tõttu – toetuse suurus 1372,49 €, omafinantseering 2017,51 €.

Taimar Lossmann, Teele Nässi

14. septembril kell 14.30-16.30 toimub Kose päevakeskuses Eesti-Soome jalatsivabriku sügis- ja talvejalatsite müük. Hinnad soodsad!

Pilates-voimlemisega alustame 2. septembril spordimaja maadlusaalis.

E, K 19.00-20.00
Treener Ira
Info tel 5656 7696

Euroopa muinsuskaitsepäevad 10.-13.09.2015, teema: tööstus- ja tehnikapäränd

12.09.2015 kell 10.00-20.00

Avatud on kodukohvik. Osaleda saab töötubades: 3D joonistamine, kilgipilli valmistamine. Igal täistunnil 10-15-minutine ülevaade hoone loost. Kõiki huvilisi oodatakse!

Kose valla esimene kaasav eelarve 2015

Kokku hääli 149

Ettepanek nr 1

Noored arvuti tagant õue! Kose pallimängude väliväljaku korrastamine, uute korvide, aia ja väravate lisamine. Hääli 3.

Ettepanek nr 2

Viskla kiikla rajamine. Rajada Viskla külla Eestis ainulaadne Eesti kiigekultuurist lähtuv kiikede park. Lisaks praktilisele kiikumise võimalusele on plaanis anda ka teoreetilisi teadmisi kiigekultuurist läbi aegade. Üks osa maa-alast on plaanitud erilistele kiikedele, kus on kunstnikel-skulptoritel võimalik näidata omapoolset nägemust kiigest. Hääli 39.

Ettepanek nr 3

Kose lasteaia õueala projekteerimine. Kose lasteaed on valla suurim koolieelne lasteasutus. Lasteaia mänguala on väike ja osaliselt amortiseerunud atraktsioonidega, mis ei vasta kõikidele vanusrühmadele. Lahendamist vajab kogu õueala tervikuna, mis hõlmaks mänguväljakuid koos atraktsioonidega, haljastust, käiguteid, õues- ja loodusõppe paigad jms. Hääli 17.

Ettepanek nr 4

Habaja noortekeskus/noortemaja. Habaja ja lähiümbruse lapsed/noored vajavad kohta, kus veeta oma vaba aega, kus oleks inimene, kes nendega te-

geleks, kellele nad saavad oma rõõmud ja mured vajadusel jagada, oleks koht, kus nad on oodatud. Lapsed ja noored on meie tulevik, anname neile võimaluse minna õiget ja turvalist teed. Hääli 11.

Ettepanek nr 5

Puhka jalga! Kose keskusesse on vaja rohkem pinke, et kauplustest, apteegist, kirikust, sunuaiast, bussipeatusest tulijal oleks võimalik jalgu puhata. Kasusaajad on vanurid ja puudega inimesed, kes oma tegevustega püüavad iseseisvalt toime tulla. Antud sihtgrupp soovib olla füüsiliselt aktiivne ja teistest inimestest sõltumatu. Kuna vanurile ja/või puudega inimesele on isegi kaupluse külastus omajagu väsitav, siis esimene pingine jõudmine nõuab juba väga suurt pingutust. Samas soovivad inimesed jätkuvalt teha jalutuskaike ning oma igapäevaseid toiminguid aga vajavad paremaks toimetulekuks puhkamise võimalusi. Hääli 3.

Ettepanek nr 6

Väikevormide konkurss Kose valla alevikele ja küladele. Ettepaneku sisu on kuulutada välja konkurss, mille tulemusena pakutakse välja valla alevikele ja küladele ühesuguse stiiliga väikevorm(id), millel oleks Kose vallale iseloomulik ühtne kujundus, sisu ja vorm. Väikevorme

saaks kasutada nii kujunduselementidena kui ka kergliiklusele ja jalakäijatele avatud teetõkistena jms. Hääli 1.

Ettepanek nr 7

Kose keskuse arhitektuurikonkurss. Ettepaneku sisu on kuulutada välja arhitektuurikonkurss, mille tulemusena pakutakse välja valla keskuse ja kaupluste piirkonna visuaalne terviklahendus ning kuidas ühendada see piirkonnaga kultuurikeskuse piirkonnaga. Hääli 6.

Ettepanek nr 8

Infotahvlid Kose valla alevikele ja küladele. Ettepaneku sisu on, et valla külad saaks ühesuguse stiiliga infotahvlid. Infotahvli juurde on kujundatud ka pink, et saaks veidi jalga puhata ja küla inimestega "maailma asju" arutada. Paljudes kohtades klammerdatakse kuulutusi poe ustele, bussipeatustesse, elektripostide külge. Ilmselgelt ei ole selline tegevus meeltemööda omanikele ega esteetiline. Hääli 8.

Ettepanek nr 9

Välikaardid Kose valla alevikesse ja küladesse. Ettepaneku sisu on, et valla alevikud ja külad saaks ühesuguse stiiliga välikaardid valla tähtsamate (kultuuri)objektide ja vaatamisväärsustega jms. Hääli 0.

Ettepanek nr 10

Puhkela rajamine (rajada puhkeala pinkide, laudade ja grillikohaga Pirita jõe kääru). Rajada puhkeala – pinkide, laudade ja grillikohaga Pirita jõe kääru. Eesmärgiks oleks luua vaba- ja veetmise koht kortermaja peredele, kuhu oleks hea minna koos lastega, kas grillima, puhkama või niisama mõnusalt aega veetma ja pikniku pidama. Laudade ja toolide puhul soovitaks kasutada vastupidavaid ja vandalismikindlaid materjale, nt betoonelement või metalli lahendusi. Hääli 1.

Ettepanek nr 11

Seikluspargi rajamine. Tõsta inimeste aktiivsust ja sportlikkust. Luua seikluspark, mis koosneks erineva raskusastmega ronimise aktaktsioonidest, mis oleks rajatud puude vahele või tehnilikult. Koht, kuhu minna kogu perega aktiivselt aega veetma, et iga pereliige saaks panna proovile oma oskused ja võimed. Pakkudes lusti ja avavõimalusi igas vanuses inimestele. Koht, kuhu saaksid minna koolid ja lasteaiaid voimlemistunnis või pered vabal päeval. Võiks sisaldada erineva tasemega taastusradasis mis tehtud looduslikest materjalidest. Võimalusel rajada seikluspark Pirita jõe äärde koos jalakäijate rippillaga ja loodusrajaga. Hääli 15.

Ettepanek nr 12

Koerte jalutusplats Kose-Uuemõisa. Kose-Uuemõisas on palju kortereid, kus peetakse koeri, samas puudub võimalus koertel ilma rihtmata liikuda, sest metsas on alati rahvast ja seal ei tohi loomi lahtiselt jalgutada. Kinnised väljakud on hea sotsialiseerumise võimalus koertele ning inimestele ja on kaaskodanike suhtes ohutum kui piirdeta jalutusala. Hääli 3.

Ettepanek nr 13

Disc-golfi park. Disc-golfi pargi loomiseks ei ole vaja teha suuri muudatusi looduskeskkonnas. Disc-golf on ökoloogiline spordiala ja seda nii raja ehitus kui mängimist silmas pidades. Disc-golfi pargi loomine toob tihti endaga kaasa aktiivseid sportlikke inimesi. Huvitav ning mitmekülgne disc-golfi park toob harrastajaid meie valda erinevatest linnadest ning välisriikidest, mis toob omakorda tulu kohalikele ettevõtjatele ning omavalitsusele. Disc-golf on hasarti tekitav mäng ja võib olla eluagene hobi. Hääli 18.

Ettepanek nr 14

Oru küla vabaõhulava. Vabaõhulava rajamine rikastaks nii Oru küla kui ka Kose valla tervikuna kultuurielu ning tekitaks uusi võimalusi kultuursündmuste korraldamiseks välitingimustes. Hääli 24.

Kose vallavalitsus

ANNAB SUULISEL ENAMPKUMISEL ÜÜRILE KOSE VALLALE KUULUVAD RUUMID

Harju maakonnas Kose vallas Kose alevikus Hariduse 1/Pikk tn 22 (Kinnistu nr 13197802) asuvad ruumid üldpinnaga 38,8 m², tähtaeg määramata, alghinnaga 2,00 (kaks) eurot m² kohta kuus.

Enampkumise tingimused:
• tagatisraha on 130 eurot;
• osa võivad võtta nii juriidilised kui ka füüsilised isikud. Suuline enampkumine toimub 29.09.2015 kell 09.00 Kose vallamajas Hariduse tn 1, Kose alevik, Kose vald, Harju-maa.

Pakkumise toimumise ajaks peab olema tasutud tagatisraha vallavalitsuse a/a kontole nr EE872200001120132608 Swedbank.

Kinnistu vaatamiseks ja täiendava info saamiseks ühendust võtta tel 530 44048.

Südamlik kaastunne Leale
perega armsa ema, ämma ja
vanaema

ÜLLE VOHNJA

kaotuse puhul.

Maret ja Jane

Iga lahkumine on raske,
iga teelesaatmine kurb...

Kallis Keiu, oleme sinuga
sellel raskel ajal, kui pead
hüvasti jätma oma kalli

VANAEMAGA...

OÜ Kose Hambaravi
kollektiiv

Kustus elu, vaikus valu,
mälestus jääb alati...

Südamlik kaastunne
Merike Pihlale oma kalli

EMA

kaotuse puhul.

Kose päevakeskus

Mälestame head töökaaslast

INDREK SILLAOTSA.

Avaldame kaastunnet
omastele.

Corle OÜ

Sügav kaastunne
Vello Sillaotsale

INDREK SILLAOTSA.

surma puhul.

AS K.U. Mell

Südamlik kaastunne
Merikesele, Aivarile, Nelele,
Mehisele ema, ämma ja
vanaema

MALLE ONNO

surma puhul.

Naabripered
Juursalu, Sepp, Kilk

Ei astu jalg Sul enam
armsaid radu,
ei ava käsi koduvärvavat...

Sügav kaastunne Aarnele
ja lähedastale

ÜLLE VOHNJA

kaotuse puhul.

Eha, Triinu ja Andrus
peredega

Mälestame

ÜLLE VOHNJAT

ja avaldame kaastunnet
abikaasale ja lastega
peredega.

Endised naabrid Pikk 16 ja 18

Avaldame kaastunnet Lea
Roometile perega kalli

EMA, ÄMMA JA VANAEMA

surma puhul.

Perekond Levonti

Südamlik kaastunne
Vellole ja Liisile kalli

POJA JA VENNA

lahkumise puhul.

Niina, Armin, Helen ja Märk

Südamlik kaastunne
Vello ja Liisile kalli

POJA JA VENNA

kaotuse puhul.

Lea perega

Avaldame siirast kaastunnet
lähedastele

RUDOLF KROONI

surma puhul

KÜ Ükspöld

Mälestust sa helgelt väärid,
väärid austust, sõnu häid,
mälestuste kauneid hetki meie hinge sinust jäi.

Kallid Lembit, Lea ja Piia perega, südamlik
kaastunne armsa ema, abikaasa, vanaema ja
ämma

MARE-ÜLLE VOHNJA

kaotuse puhul. Anne, Raul, Toivo, Ants,
Veronika, Valdor, Aili, Raivo, Lii, Rein

Lein ei mahu sõnadesse, alati jääb südamesse...

Siiras kaastunne Leale, Märdile, Liinale ja
Marttile kalli ema, ämma ja vanaema

MARE-ÜLLE VOHNJA

surma puhul.

Perekonnad Raamat, Arras, Randoja ja Vink

Kõigel on kuskil algus, lõpp on kuskil ka.
Kuskil on süttimas valgus, teisel kustunud ta.

Südamlik kaastunne Arne Vohnjale perega
abikaasa, ema ja vanaema

ÜLLE VOHNJA

kaotuse puhul.

Naabriperekonnad Javorski, Allak, Lööke

Aeg seda kaotust ei kustuta eal,
süda Sind ikka meeles peab.

Südamlik kaastunne Keiule perega kalli

VANAEMA JA VANAVANAEMA

kaotuse puhul.

Kortriühistu Vahtra 15 naabrid kõrvalt ja alt

Su jalg ei meie õuel enam astu.
Ei käsi ava iial koduust.

Kallid Lembit, Lea ja Piia perega, südamlik
kaastunne armsa ema, abikaasa, vanaema ja
ämma

MARE-ÜLLE VOHNJA

kaotuse puhul.
Ingrid, Delia, Aimar

Su tõtlik süda väsis,
sai otsa elujaks.

Alati rõõmsat ja heasüdamlikku naabrit

MARE-ÜLLE VOHNJAT

mälestavad Helle ja Merje.

Avaldame kaastunnet Aarnele ja lastele
peredega.

Kas sa kuuled, kuis nutab su kodu,
su puudumist tunnetab seal,
otsatu piiritu mure, ääretu nurjatu lein.

Kallid Lembit, Lea ja Piia perega, südamlik
kaastunne armsa ema, abikaasa, vanaema ja
ämma

MARE-ÜLLE VOHNJA

kaotuse puhul.
Juta, Helve, Leili, Helve

Mis tulema peab, see tuleb,
kellel saab otsa aeg, see läheb.
Minnes võtab ta lambist tule
ja süütab taevasse tähe.

Sügav kaastunne Aarnele ja lastele peredega
kalli abikaasa ja ema

MARE-ÜLLE VOHNJA

ootamatu kaotuse puhul. Helve, Maimo, Liilia,
Ilmi, Asta, Virve, Helle, Eevi

Aeg möödub ja meenub nii mõnda, elu viib
paljugi käest. Aja õigus on võtta ja anda,
kuid mälestus teist on jääv.

ELLA PREIMER

11.08.1920-08.09.2012 21.09.1915-19.04.1996
95. ja 100. sünniaastapäeval mälestavad lapsed
peredega

Siiras kaastunne Lea
Roometile perega kalli ema,
vanaema ja ämma

ÜLLE VOHNJA

kaotuse puhul.

Töökaaslased

Ametlikud teadaanded

DETAILPLANEERINGU KEHTESTAMISE TEADE

Kose vallavolikogu 27.08.2015 otsusega nr 200 on kehtestatud Kose-Uuemõisa alevikus "Kesk tn 9, Kesk tn 11, Kesk tn 13, Kesk tn 15, Kesk tn 15b, Kesk tn 17 kinnistute piirkonna Melrosteni detailplaneering". Planeeringu koostaja on Kose Maakorralduse OÜ, töö nr DP 450-01.09. Planeeringu eesmärk on ühe, kuni 450 m² hoonealuse pinnaga, tootmishoone ehitusõiguse määramine, ühe tootmismaa krundi ja ühe tänava krundi moodustamine, tootmismaa krundile üldplaneeringu kohase tootmismaa sihtotstarbe määramine. Planeeringuala pindalaga ca 3000 m² asub Kose valla üldplaneeringuga määratletud tootmismaa juhtfunktsiooniga piirkonnas. Detailplaneeringu kehtestamise järgselt korrastub Tööstuse tänava ala ning olemasolevas tootmishoone piirkonnas liisandub uue, kuni 450 m² suuruse hoonealuse pinnaga tootmishoone ehitusõigus.

Projekti
LOTTE MAANIA
lõpuüritus

**PEREPÄEV
LOTTEGA**

26. SEPTEMBRIL
KELL 10.00

KOSE KULTUURIKESKUSES

SISSEPÄÄS TASUTA

Vaatame koos etendust „Detektiiv Lotte“
(DVD-lt suures saalis)

Mängime, meisterdame, seikleme, sööme Lotte muffineid,
Lotte-teemaline fotonurk
Omaloominguliste tööde näitus

LOTTE-LOOS!

RAKVERELVEL
Lüüriline komöödia

Eldar Rjazanov / Emil Braginski

**ARMASTUS
TÖÖPOSTIL**

Osatäitjad: Tiina Mõlsberg, Vello Vili, Anneli Rukhina, Erid Kask, Saara Kallak, Marjo Mägi, Ewert

⊙ VALLAS

SÜNDISID

ANDER AGAR
LIISA KALLAK
MARCUS KUKK
JAKOB LAAN
HANS NAEL
ROVEN PABO
MIA MARLEEN PUUL
GREGOR TAMM
ROMEK TREIBERG
LOVIISE-MARIE VALDI
KERTU VICHTERSTEIN

SILVIA ALLAS 65
VILLU NAEL 65
MAIKE PARVE 65
PIRET RAA 65
KATRI SALISTE 65
LEONID SAMOHHIN 65
HILLAR TÄNAV 65
TAIVI ARNOVER 60
SIRJE KARUS 60
JÜRI MÜNTER 60
JEVGENI REIMAN 60

SÜNNIPÄEVAD

EDUARD KUUTOK 90
RUTH-MALLE LEMPETS 85
SILVIA SALAMÄE 85
LILIIJA TAMMEOKS 85
VAIKE BELLU 80
KALLI PARMSOO 80
GUNNAR TINT 80
KRISTA-MALL ANTON 75
MAIT KOEL 75
LEHTI LAIDOJA 75
ANNE-MARI SOIDLA 75
HELLE TISMUS 75
TIIA KALLASMAA 70
HELGI KULLANG 70
TOOTS NORMANN 70
MILVI ROOS 70

JÄÄDAVALT LAHKUNUD

MATI KUSLAP
INDREK SILLAOTS
ZOJA ŠEBELLA
MARE-ÜLLE VOHNJA

Avaldame kaastunnet
perekonnale ja lähedastele

HEINO JUURSALU

surma puhul

Kose vallavalitsus ja
vallavolikogu

ERAKUULUTUSED

Alati korralikud kuivad lepa, sanglepa, kase, kuuse küttepuid! Pikkused — 30, 33, 38, 50 cm! Vedu alates 5 rm! Kanarbiku talu, tel 5373 7294

ARHITEKT. Eramu projektid, ka tagantjärele. Hind ehitusloani 1280 €. Tel 5831 9789, aare.raamat@gmail.com

Ehitusluba. Kasutusluba. info@arhitektjainsener.com Tel 522 0023, Mikk

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h, hind 1,09 €/minut. Vt ka ennustus.ee

Korstnapühkija teenused ja ekspertnangud. OÜ Potipoiss, tel 5807 2581, info@potipoiss.ee

Korstnapühkimisteenus, Korstnasöber OÜ, Peep Söber, tel 5650 5189, korstnasober@gmail.com

Küttepuid müük: hall lepp, metsatööd, lammutustööd. Lisainfo tel 5697 5216. Vaata ka kodulehte läänesaamees.ee

Müüa elumumaa, 4 ha metsamaad, 1 ha põllumaad. Tel 5395 6686

Müüa kartul, sibul, küüslauk koos transportiga. Tel 558 2765

Müüa lõhutud küttepuid kohaletoomisega: lepp 32 €/rm, sanglepp 34 €/rm, kask 39 €/rm. Tel 509 9598

Müüa rammusat kompostmulda ja veisesõnikut kilekottides kohaletoomine. Tel 5330 5174

Müüa saetud ja lõhutud küttepuid pikusega 30-60 cm (hind alates 33 €/rm). Kojuveedu. Tel 522 7345, e-post marek406@gmail.com

Müüa toored küttepuid — lepp, sanglepp, kask. Hind alates 33 €/rm. Alates 7 rm transport tasuta. Tel 5569 9796, 5551 8498

Nostalgiakaup ostab nõukogudeaegset

vanavara. Tel 514 0618

Ohtlike puude aastaringne raie-, hooldus- ja saetööd. Katuserenne puhastus. Tel 5551 2104, www.puuhooldaja.ee

Ohtlike puude langetamine. Tel 5663 2968, 5340 2068

Ostan 1-2-toalise korteri Tallinnas või Tallinna lähedal. Tel 5618 6948

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee

Paigaldame tänava- ja äärekive, ehitame puit- ja võrkaedaid, lammutustööd, haljastustööd. Killustiku, liiva, freesasfaldi müük. Tel 5812 9927, e-mail citybar@mail.ee

Põhja-Eesti Regionaalhaigla Kose korpuses saab tööd kokk. Töö on vahetustega (2 päeva tööl, 2 päeva vaba, kell 05.00-16.30). CV palume saata e-posti aadressile ingrid.kiviselg@regionaalhaigla.ee või helistage tel 5666 5641

Seinad soojaks ja tuulepidavaks termova-huga, maja hind alates 600 €. www.therm.ee, tel 5660 6010 "süstime seinad soojaks"

Silvestal OÜ ostab hea hinnaga raietööst, metsamaad ja metsamaterjali. Tel 5308 8945, www.silvestal.ee

Teeme õunamahla kliendi õuntest. Hind alates 0,45 €/l toormahlalt. Võimalik transport (2 € / 10 km, asume Tammiku külas, Kose vallas). Info tel 5621 9762, www.nommetalu.ee

Telli Eesti lipud, mastivimplid ja lipumastid e-poest www.lipuvabrik.ee

Teostame järgmisi ehitustöid — uldeehitus, puitkatused, terrassid: Meelis, tel 5665 6793; lammutustööd, septikute ja mahutite paigaldus, ujusildade ehitus: Märt, tel 5594 8418

TOLMETS
Tolmet Tallinn OÜ

16961
BETOONI 7A, TALLINN
WWW.TOLMETS.EE

VANAMETALLI KOKKUOST
ALATI PARIM HIND

AVOSER OÜ pakub professionaalseid ehitusteenuseid

1. küttesüsteemide ehitus: maaküte / öhk-vesi küte / pelletiküte / tahkeküte
2. ventilatsioonisüsteemide ehitus
3. vee- ja kanalisatsioonisüsteemide ehitus
4. plaatimistööd

Kontakt: info@avoser.ee, tel 5664 9944

Tule Siniallika Trahterit kaema!

Uus vahva söögikoht Kose vallas, Saula külas, alustab. Pakume kohalikku Eesti toitu Itaalia kastmes. Köögis toimetab Itaalia kokk, baaris askeldavad Eesti baaridaamid, kes serveerivad kõige muu kõrval külma majaveini, teevad head cappuccinot ja tervislikke smuutisid. Oled alati oodatud — sööma, mõnulema, seminare läbi viima, sünnipäeva ning muid sündmusi pidama.

Oleme avatud:
K,N,P 12.00-21.00 R,L 12.00-22.00
E,T pererahvas puhkab

e-mail: info@siniallika.ee
tel: +372 5888 4422

Siniallika
TRAHTER

TALLINNA KÜTTELADU
— KÕRGI KÜTTELADU MUUDAS NIMI! —

PUITBRIKETT, PELLETTID
TURBABRIKETT, KIVISÜSI
KAMINAPUUD

TASUTA TRANSPORT
JA SOODSAD HINNAD!

Tel 66 00 190, 51 36 999.
Info@kytteladu.ee, www.kytteladu.ee
Pärnu mnt 139E/7, Tallinn.

Vesiroosi Butiik
Kvaliteetsed hea hinnaga
beebi- ja lasteriided

www.vesiroosibutiik.ee
www.facebook.com/vesiroosibutiik

VIDEOVALVE!

Teie kodule, ettevõttele või maamajale ...

E-post: info@seccam.eu
Tel: +372 525 5363
E-pood: www.seccam.eu

ORU TEHNOÜLEVAATUS
Avatud T, N 9.00-19.00
L 9.00-16.00
Rehvitööd kokkuleppel
info 5622 1499

VALSINIIDU AS
Mööblit tootev ettevõtte Valsiniidu AS otsib TOOTMISJUHTI, kelle ülesanneteks on tootmistegevuse juhtimine, arendamine, planeerimine ja kontrollimine. Täpsem info www.valsiniidu.ee, 514 7235 (Priit) või info@valsiniidu.ee.

www.paikesejaam.ee

- soojuspumbad, päikesepaneelid
- projekteerimine ja paigaldus
- tasuta konsultatsioon

Päikesejaamaga küttekulud 0!

Andres Kruusimägi
info@paikesejaam.ee 503 2841

PÄIKESEJAAM

Manpower

SINU MUUTUSTE AEG

Manpoweri kliendiks on **Kohila Vineer**. Ettevõtte on asutatud 2011. aastal ning on Latvijas Finieris gruppi kuuluv ettevõtte. Peamiseks põhitegevusalaks on kasespooni ja -vineeri tootmine ja tootearendus.

Seoses uuenedu tehase käivitamisega värbame oma toredasse meeskonda uusi töötajaid!

HOOLDUSTEHNİK

Ametikoha põhieesmärgiks on tootmistehnika ja -liinide hooldamine ja igapäevane töökorras hoidmine.

Sul on töökogemus mehaaniku/tehniku/lukksepa vms ametikohal, kus puutud kokku masinate/seadmete ja nende käiguhoidmisega või omad vastavat haridust. Saad hakkama eesti keeles, oled usaldusväärne, töökas ning vastutustundlik. Sulle sobib vahetustega töö (3 tööl, 3 vaba, sh öösel).

Pakume Sulle võimalust töötada kaasaegses ettevõttes, kasutada oma teadmisi ja oskusi erilasel mitmekülgse töö käigus ja/või õppida uusi.

VAHETUSE VANEM / TÖÖJUHTAJA

Ametikoha põhieesmärgiks on tootmise - ja tootekvaliteedi täitmise tagamine ja tootmistööliste juhtimine vahetuses.

Sul on head teadmised puidutööstusest, mida toetab soovitatavalt kesk-eri või kõrgem haridus. Oled juhtinud meeskonda, oskad mõõta tulemusi, analüüsida (eba-)õnnestumiste põhjuseid ning viia läbi muudatusi. Tead, kuidas planeerida tööd, innustada meeskonda ning tagada puhas ja turvaline töökeskkond. Oskad eesti keelt ning sulle sobib vahetustega töö (3 tööl, 3 vaba, sh öösel).

Pakume Sulle võimalust töötada kaasaegses ettevõttes vastutusrikkal ametikohal, osaleda uuenedu tehase käivitamisel, meeskonna komplekteerimisel ja võimalust kaasa rääkida töö efektiivsemaks muutmiseks.

Kui usud, et just Sinule sobiks kirjeldatud töö, siis esita kohe oma CV läbi tööotsinguportaalile või saada enda kohta info Manpowerisse, e-maili aadressile: kandidaadid@manpower.ee. Küsimuste korral võta ühendust Manpoweriga telefonil 6306500.

Manpower on üks tunnustatumaid personaliettevõtteid, meie kaudu leiab endale töö igal aastal üle 3 miljoni inimese maailmas. Omame üle 60 aasta rahvusvahelist kogemust töötajate värbamise ja renditeenuste alal ning oleme Eestis alates 2004. aastast aidanud rohkem kui 1500 inimesel leida nende elu- ja tööstiliga sobiva ametikoha. Sa alles sisened tööturule, otsid uusi väljakutseid või planeerid karjäärimuutust - meie Manpoweris oskame Sind aidata. Ülistuste töö leidmine on SINU võimuses.
www.manpower.ee

AKTSIASELTS K.U.MELL

MÜÜB
LIIVA
KRUUSA
KILLUSTIKKU
SÕELUTUD MULDA

Transportivõimalus
Täpsemalt telefonil 5648 3838 ja kodulehel www.mell.ee

K-U TREIMER OÜ E HITAB, REMONDIB:

- ehitus- ja remonditööd
- eramute ehitus
- katuste ja fassaadide ehitus ja remont
- sanitaartechnilised tööd
- 18 m noolega auto-korvtootuki rent

tel/faks 675 1230
GSM 511 5482, 501 2601

e-mail: treimer.treimer@gmail.com